

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Факультет (ННІ) тваринництва та водних біоресурсів
УДК 639.3:349.6(477.46)

ПОГОДЖЕНО ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ

Декан факультету (Директор ННІ)

В.о.завідувача кафедри

тваринництва та водних біоресурсів

гідробіології та іхтіології

(назва факультету (ННІ)

(назва кафедри)

Кононенко Р.В.

Рудик-Леуська Н.Я.

(підпис)

(ПІБ)

(підпис)

(ПІБ)

«__» _____ 2022р

«__» _____ 2022р

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему: Особливості дотримання законодавства з охорони водних біоресурсів у межах Черкаської області

Спеціальність

8.09020101 «Водні біоресурси»

(код і назва)

Спеціалізація

Виробнича

(назва)

Магістерська програма

Охорона гідробіоресурсів

(назва)

Програма підготовки

Освітньо-професійна

(освітньо-професійна або освітньо-наукова)

Керівник магістерської роботи

доцент, к. с.-г. н.

Глебова Ю. А.

(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

(ПІБ)

Виконав

Шепета С.О.

(підпис)

(ПІБ)

ЗАТВЕРДЖУЮ:
 В.о. завідувача кафедри
 гідробіології та іхтіології
 Рудик-Леуська Н.Я.
 к.б.н., доцент
 « _____ » _____ 2021 р.

Завдання
 до виконання магістерської роботи студенту
Шепеті Євгенію Олександровичу

1. Тема магістерської роботи «Особливості дотримання законодавства з охорони водних біоресурсів у межах Черкаської області»
2. Керівник магістерської роботи Глебова Юлія Анатоліївна, к.с.-г.н., доц.
3. Затверджена наказом від 02 грудня 2021 р. «» № 2044 «С»
4. Термін здачі студентом завершеної роботи на кафедру 2022.10.26
5. Вихідні дані до магістерської роботи:
 - морфометричні характеристики Кременчуцького водосховища;
 - водні біоресурси та обсяги промислового вилучення на Кременчуцькому водосховищі;
 - кількість виявлених фактів порушення правил рибальства;
 - структура державного агентства рибного господарства України;
6. Перелік питань, що підлягають дослідженню:
 - Дати гідрологічну, гідробіологічну оцінку Кременчуцькому водосховищу;
 - Зробити аналіз промислового вилучення на Кременчуцькому водосховищі;
 - Описати порушення правил рибальства;
 - Проаналізувати діяльність Управління державного агентства рибного господарства.
- Розрахувати ефективність ведення промислового рибальства та витрати для оптимізаційних і охоронних заходів на Кременчуцькому водосховищі.
7. Перелік графічного матеріалу: рисунки, таблиці
8. Дата видачі завдання
 «20»08.2021 р.

Календарний план

№ з/п	Назва етапів виконання магістерської роботи	Строк виконання етапів магістерської роботи	Примітка
1	Огляд літератури	2.08.2022	виконано
2	Методика виконання роботи	5.08.2022	виконано
3	Розрахунково-технологічна частина	20.09.2022	виконано
4	Економічне обґрунтування розробок	5.10.2022	виконано
5	Охорона праці	12.10.2022	виконано
6	Літературно-технічне оформлення роботи	20.10.2022	виконано

Студент _____

(Шепета Є.О.)

Керівник магістерської
роботи: _____

(Глебова Ю.А.)

Зміст

ВСТУП		5
РОЗДІЛ 1.	СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЗАКОНОДАВЧА БАЗА З ОХОРОНИ БІОРЕСУРСІВ	8
	1.1. Державна політика у сфері використання та охорони водних ресурсів України	8
	1.2. Нормативно-правова база охорони водних біоресурсів України	14
	1.3. Склад та види правопорушень у сфері охорони водних ресурсів	19
	1.4. Органи державної влади у сфері охорони водних біоресурсів	24
РОЗДІЛ 2.	МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ	27
РОЗДІЛ 3.	РЕЗУЛЬТАТИ ВЛАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	28
	3.1. Характеристика Кременчуцького водосховища	28
	3.2. Аналіз промислового вилову на Кременчуцькому водосховищі	33
	3.3. Робота Управління Державного агентства рибного господарства м. Черкаси та Черкаської області	35
	3.3.1. Мета та задачі діяльності Управління Державного агентства рибного господарства	35
	3.3.2. Структура Управління Державного агентства рибного господарства	36
	3.3.3. Законодавче регулювання Управління Державного агентства рибного господарства	38
	3.3.4. Положення про Управління Державного агентства рибного господарства у Черкаській області	40
	3.4. Організація роботи Черкаського рибоохоронного патруля на Кременчуцькому водосховищі	51
	3.5. Заходи щодо охорони та вселення водних біоресурсів на Кременчуцькому водосховищі	56
	3.6. Підсумки роботи Управління Державного агентства рибного господарства м. Черкаси та Черкаської області з охоронної діяльності в 2019 році	60
РОЗДІЛ 4.	ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ	63
РОЗДІЛ 5.	ОХОРОНА ПРАЦІ	72
ВИСНОВКИ		77
СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ		79

ВСТУП

Рибне господарство - галузь економіки, завданнями якої є вивчення, охорона, відтворення, вирощування, використання водних біоресурсів, їхнє вилучення (добування, вилов, збирання), реалізація та переробка з метою одержання харчової, технічної, кормової, медичної та іншої продукції, а також забезпечення безпеки мореплавства суден флоту рибної промисловості.

Водойми України (33837 прісноводних водойм, загальною площею біля 1.322.000 га, половина Азовського моря 1.900.000 га та північно-західна частина Чорного моря 8.100.000 га до окупації Криму) є одним з головних скарбів українського народу, тому підтримка їх у належному екологічному та господарському стані - є важливішою функцією держави.

Згідно ст. 1 Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство, та охорону водних біоресурсів» - система правових, організаційних, економічних, матеріально-технічних, та інших заходів, спрямованих на збереження, поліпшення умов існування, відтворення і раціонального використання водних біоресурсів, забезпечення, виконання, юридичними і фізичними особами вимог законодавства[1].

Актуальність теми дослідження. Проблема охорони водних ресурсів завжди була актуальною, дослідження проблеми відповідальності за порушення у сфері використання та охорони водних ресурсів повинне бути необхідним та своєчасним. Розроблення теоретичних та практичних рекомендацій щодо вдосконалення правового регулювання адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері використання та охорони водних ресурсів зумовлюють необхідність розгляду наукових досліджень в Україні.

Мета та завдання дослідження. Метою цього дослідження є визначення відповідальності за вчинені правопорушення у сфері використання та охорони водних ресурсів, а також освітлення проблеми і формування пропозицій щодо вдосконалення практики застосування адміністративного законодавства щодо правопорушень у сфері використання і охорони водних ресурсів.

У своїй роботі я висвітлив такі завдання:

- визначити напрямки державної політики у сфері використання та охорони водних ресурсів, та виявити тенденції розвитку;

- визначити особливості охорони державною використання водних ресурсів шляхом аналізу адміністративної відповідальності;

- проаналізувати систему органів державної влади у сфері охорони водних ресурсів;

- охарактеризувати Кременчуцьке водосховище;

- вивчити роботу Черкаського рибоохоронного патруля на

Кременчуцькому водосховищі;

проаналізувати підсумки роботи Черкаського рибоохоронного патруля з охоронної діяльності в 2020р-2021р.

- визначити економічну ефективність впровадження охоронних заходів на Кременчуцькому водосховищі;

- сформулювати рекомендації щодо вдосконалення законодавства України про адміністративну відповідальність за порушення у сфері охорони ресурсів.

Об'єкт дослідження - суспільні відносини, які виникають під час притягнення осіб до відповідальності за правопорушення у сфері використання та охорони водних ресурсів.

Предмет дослідження - відповідальність за правопорушення у сфері використання та охорони водних ресурсів.

Методи дослідження - основу методів досліджень складають наукові та юридичні методи наукового пізнання. За допомогою діалектичного методу пізнання було встановлено еволюцію відповідальності у сфері використання і охорони водних ресурсів України. Метод аналізу і синтезу дозволив дослідити зміст нормативно-правових актів, матеріалів практики. За допомогою порівняльно-правового методу можна встановити особливості адміністративної відповідальності.

Структура та обсяг роботи - робота складається з вступу, п'яти розділів, які поділяються на підрозділи, висновки та список використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 82 сторінки. Список використаних джерел становить 33 найменування.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 1. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЗАКОНОДАВЧА БАЗА З ОХОРОНИ БІОРЕСУРСІВ

1.1. Державна політика у сфері використання та охорони водних ресурсів України

Нинішню екологічну ситуацію в Україні можна охарактеризувати як кризову, що формувалася протягом тривалого періоду через нехтування об'єктивними законами розвитку і відтворення природно-ресурсного комплексу України. Відбувалися структурні деформації народного господарства, за яких перевага надавалася розвитку в Україні сировинно-видобувних, найбільш екологічно небезпечних галузей промисловості.

Економіці України притаманна висока питома вага ресурсомістких та енергоємних технологій, впровадження та нарощування яких здійснювалося найбільш «дешевим» способом - без будівництва відповідних очисних споруд. Це було можливим за відсутності ефективно діючих правових, адміністративних та економічних механізмів природокористування та без урахування вимог охорони довкілля.

Ці та інші чинники, зокрема низький рівень екологічної свідомості суспільства, призвели до значної деградації довкілля України, надмірного забруднення поверхневих і підземних вод, повітря і земель, нагромадження у дуже великих кількостях шкідливих, у тому числі високотоксичних, відходів виробництва. Такі процеси тривали десятиріччями і призвели до різкого погіршення стану здоров'я людей, зменшення народжуваності та збільшення смертності, а це загрожує вимиранням і біологічно-генетичною деградацією народу України[2].

Основні джерела прісної води на території України - стоки річок Дніпра, Дністра, Південного Бугу, Сіверського Дінця, Дунаю з притоками, а також малих річок північного узбережжя Чорного та Азовського морів. Порушення норм якості води досягло рівнів, які ведуть до деградації водних екосистем,

зниження продуктивності водойм. Значна частина населення України використовує для своїх життєвих потреб недоброякісну воду, що загрожує здоров'ю нації.

Сумарна величина стоків річок України без Дунаю в середній за водністю рік становить 87,1 млрд. куб. метрів, знижуючись у маловодний рік до 55,9 млрд. куб. метрів. Безпосередньо на території держави формується відповідно 52,4 і 29,7 млрд. куб. метрів води, решта надходить з суміжних територій. Водні ресурси Дунаю становлять у середньому 123 млрд. куб. метрів води на рік.

Прогнозні ресурси підземних вод питної якості розподілені на території України вкрай нерівномірно і становлять 22,5 млрд. куб. метрів на рік (61,7 млн. куб. метрів на добу), з яких 8,9 млрд. куб. метрів (24,4 млн. куб. метрів на добу) гідравлічно не зв'язані з поверхневим стоком і становлять додаткову складову до поверхневого стоку. Водозабір підземних вод у складі прогнозних ресурсів становить 21 відсоток, що свідчить про можливість ширшого використання їх у багатьох областях.

З метою забезпечення населення та народного господарства необхідною кількістю води в Україні збудовано 1087 водосховищ загальним об'ємом понад 55 млрд. куб. метрів, 7 великих каналів довжиною близько 2000 кілометрів з подачею на них понад 1000 куб. метрів води за секунду, 10 великих водоводів великого діаметру, по яких вода надходить у маловодні регіони України.

Витрати свіжої води в Україні на одиницю виробленої продукції значно перевищують такі показники у розвинутих країнах Європи: Франції - в 2,5 раза, ФРН - в 4,3, Великобританії та Швеції - в 4,2 раза[31].

Забезпечення водою населення України в иовному обсязі ускладнюється через незадовільну якість води водних об'єктів. Якість води більшості з них за станом хімічного і бактеріального забруднення класифікується як забруднена і брудна (IV - V клас якості). Найгостріший екологічний стан спостерігається в басейнах річок Дніпра, Сіверського Дінця, річках Приазов'я, окремих притоках Дністра, Західного Бугу, де якість води класифікується як дуже брудна (VI

клас). Для екосистем більшості водних об'єктів України властиві елементи екологічного та метаболічного регресу[33].

До основних забруднюючих речовин належать нафтопродукти, феноли, азот амонійний та нітритний, важкі метали тощо.

Для переважної більшості підприємств промисловості та комунального господарства скид забруднюючих речовин істотно перевищує встановлений рівень гранично допустимого скиду. Це призводить до забруднення водних об'єктів, порушення норм якості води.

Основними причинами забруднення поверхневих вод України є:

скид неочищених та не досить очищених комунально-побутових і промислових стічних вод безпосередньо у водні об'єкти та через систему міської каналізації;

надходження до водних об'єктів забруднюючих речовин у процесі поверхневого стоку води з забудованих територій та сільгоспугідь;

ерозія ґрунтів на водозабірній площі.

Якісний стан підземних вод внаслідок господарської діяльності також постійно погіршується. Це пов'язано з існуванням на території України близько

3 тис. фільтруючих накопичувачів стічних вод, а також з широким

використанням мінеральних добрив та пестицидів. Найбільш незадовільний якісний стан підземних вод у Донбасі та Кривбасі. Значну небезпеку в експлуатаційних свердловинах Західної України становить наявність фенолів

(до 5 - 10 гранично допустимих концентрацій - далі ГДК), а також підвищення мінералізації та зростання вмісту важких металів у підземних водах Криму.

Проблема екологічного стану водних об'єктів є актуальною для всіх водних басейнів України. Що ж до Дніпра, водні ресурси якого становлять близько 80 відсотків водних ресурсів України і забезпечують водою 32 млн.

населення та 2/3 господарського потенціалу країни, то це одне з найважливіших

завдань економічного і соціального розвитку та природоохоронної політики держави. Це зумовлено складною екологічною ситуацією на території басейну, оскільки 60 відсотків її розорано, на 35 відсотках земля сильно еродована, на 80

відсотках - трансформовано первинний природний ландшафт. Водосховища на Дніпрі стали акумуляторами забруднюючих речовин. Значної шкоди завдано північній частині басейну внаслідок катастрофи на Чорнобильській АЕС; в критичному стані перебувають малі річки басейну, значна частина яких втратила природну здатність до самоочищення. У катастрофічному стані знаходяться річки Нижнього Дніпра, де щорічно має місце ускладнення санітаріо-епідеміологічної ситуації, знижується вилов риби, бідніє біологічне різноманіття.

Великої шкоди для екосистеми Дніпра завдають біогенні речовини коли використовуються відсталіми технологіями сільського господарства, не ефективною дією очисних споруд.

Оздоровлення вод Дніпра є основним напрямком державної політики у сфері охорони та відтворення водних біоресурсів. 27 лютого 1997 року Верховною Радою України затверджена Національна програма екологічного оздоровлення басейну Дніпра та поліпшення якості питної води. Мета цієї програми - це відновлення і забезпечення екосистеми Дніпра, якісного водопостачання, забезпечення екологічно безпечних умов життєдіяльності населення, захисту водних біоресурсів від виснаження та забруднення.

Басейни річок Дністра, Сіверського Донця, Західного Бугу, Південного Бугу та інших перебувають не в кращому стані, а в деяких випадках навіть в гіршому[2].

Ціллю політики раціонального використання і відтворення водних ресурсів є :

- зменшення антропогенного впливу на водні ресурси;
- досягнення екологічно безпечного використання водних об'єктів і водних ресурсів для задоволення господарських потреб суспільства;
- забезпечення екологічно стійкого функціонування водного об'єкта як елементу природного середовища із збереженням властивості водних екосистем відновлювати якість води;

- створення ефективної структури управління і механізмів економічного регулювання охорони та використання водних ресурсів.

Для виконання цих цілей потрібно здійснити такі заходи:

- 1) охорона поверхневих і підземних вод від забруднення;
- 2) екологічно безпечне використання водних ресурсів;
- 3) відродження і підтримання сприятливого гідрологічного стану річок та заходи боротьби із шкідливою дією вод;
- 4) удосконалення системи управління охороною та використанням водних ресурсів;
- 5) зменшення впливу радіоактивного забруднення.

Реалізація зазначеної водно-екологічної політики повинна здійснюватися на основі розробки та поетапного впровадження природоохоронних заходів, визначених Державною та регіональними програмами екологічного оздоровлення водних басейнів.

Важливою умовою реалізації політики раціонального використання та відновлення водних ресурсів та екосистем на найближчі роки є необхідність виконання насамперед заходів, які не потребують значних капітальних затрат, а саме:

- підвищення загальної культури виробництва;
- суворе дотримання технологічних норм споживання і використання водних ресурсів;
- підтримання у належному стані діючих очисних споруд і устаткування;
- запобігання аварійним ситуаціям;
- забезпечення своєчасного прибирання сміття та очищення забудованих територій, суворого контролю з боку природоохоронних органів за станом забудованих територій міст;
- дотримання законодавства щодо режиму використання прибережних смуг та водоохоронних зон; контроль за зберіганням та використанням органічних і мінеральних добрив, отрутохімікатів, детергентів, нафтопродуктів з метою запобігання їх виносу у водні об'єкти.

Будь-яка державна політика є складовою правової політики. Правова політика робить істотний вплив на функціонування майже усіх сфер життєдіяльності суспільства та відіграє велике значення у формуванні нормативно-правової бази та правотворчої діяльності будь-якої правової держави. Варто зазначити, що в умовах її необдуманості та недосконалості, в поєднанні з неопрацьованою юридичною базою, у котрій виявляються протиріччя в правових актах, вона може негативно вплинути на функціонування всіх інших видів політики[3].

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

1.2. Нормативно-правова база охорони водних біоресурсів України

Основними нормативно-правовими актами де закріплено основні принципи державної політики у сфері охорони, використання водних ресурсів України є Конституція України та Водний кодекс України, відповідно до них всі води України належать народу.

Міжнародні нормативно-правові акти регулюють міжнародні водні правовідносини України як незалежної держави. До них слід віднести такі конвенції: «Щодо втручання у відкритому морі у випадках аварії, які призводять до забруднення нафтою» від 29.11.1969 р.; «Про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином, як середовище існування водоплавних птахів» від 02.02.1971 р.; «Про запобігання забрудненню моря скидами відходів та іншими матеріалами» від 29.12.1972 р.; «Організації Об'єднаних Націй з морського права» від 10.12.1982 р.; «Про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті» від 25.02.1991 р.; «Про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер» від 17.03.1992 р.; «Про захист Чорного моря від забруднення» від 21.04.1992 р.; «Щодо співробітництва по охороні та сталому використанню ріки Дунай (Конвенція про охорону ріки Дунай)» від 29.06.1994 р.; «Про право несудоходних видів використання міжнародних водотоків» від 21.05.1997 р.; «Про охорону підводної культурної спадщини» від 06.11.2001 р.

Відносини в галузі охорони навколишнього природного середовища, а саме, щодо охорони та використання вод в Україні, регулюються ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища», а також розробленим відповідно до нього водним законодавством. Цей закон містить основні еколого-правові інститути, які застосовуються і в водному праві. Наприклад, це такі інститути, як право власності на природні об'єкти, управління, відповідальності, природокористування і т. ін. [7].

Безперечно, ВК України є центральним законодавчим актом у галузі водного права, який розроблений відповідно до ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища». Крім того, водні правовідносини врегульовані такими законами України: «Про виключну (морську) економічну зону України»; «Про затвердження Загальнодержавної програми охорони та відтворення довкілля Азовського і Чорного морів»; «Про внесення зміни до статті 23 КУпН щодо видобування підземних вод»; «Про внесення змін до Водного і Земельного кодексів України щодо прибережних захисних смуг»; «Про Загальнодержавну цільову програму «Питна вода України» на 2011-2020 роки»; «Про питну воду та питне водопостачання»; «Про Загальнодержавну програму розвитку водного господарства».

Основним нормативним документом у галузі рибного господарства є Закон України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів». Цей закон визначає правові, економічні, соціальні та організаційні засади рибогосподарської діяльності, порядок взаємовідносин між державними органами управління і користувачами водних біоресурсів, у процесі їх вивчення, охорони, відтворення та раціонального використання, що належать до природних ресурсів внутрішніх водних об'єктів України, її континентального шельфу, морської економічної зони та Світового океану.

Законодавство про рибне господарство ґрунтується на нормах Конституції України і складається з цього Закону, розробленого відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Водного кодексу України, Земельного кодексу, Кодексу торговельного мореплавства України, Податкового кодексу України, Законів України «про тваринний світ», «Про виключну (морську) економічну зону України»[4].

Відповідно до ст. 1 Закону України «про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» охорона водних ресурсів являє собою систему правових, організаційних, економічних, матеріально-технічних, освітніх та інших заходів спрямованих на збереження, поліпшення умов існування, відтворення і раціонального використання водних біоресурсів,

забезпечення виконання вимог законодавства юридичними і фізичними особами.

Отже, зміст охорони водних біоресурсів становить сукупність заходів, перелік характеру яких у законодавстві не є вичерпним.

Крім класифікації заходів за характером, їх можна класифікувати залежно від сфери реалізації, зокрема:

- 1) заходи щодо поліпшення умов існування водних біоресурсів;
- 2) заходи щодо відтворення водних біоресурсів;
- 3) заходи щодо раціонального використання водних біоресурсів.

В еколого-правовій літературі підкреслюється, що правова охорона тваринного світу являє собою здійснення комплексу закріплених у законодавстві заходів, спрямованих на збереження, відтворення і використання об'єктів тваринного світу. Отже правова охорона водних біоресурсів являє собою систему заходів з охорони водних біоресурсів, які отримали належне правове закріплення[5].

Зважаючи на той факт, що водні біоресурси являються собою сукупність гідробіонтів, життя яких неможливе без перебування чи знаходження у воді, на законодавчому рівні встановлюється вимоги до охорони середовища перебування водних біоресурсів.

Зокрема, положення ст. 17 Закону України « про промислове рибальство, та охорону водних біоресурсів» надають можливість виокремити основні вимоги до охорони середовища перебування водних біоресурсів:

- 1) вимоги щодо охорони у разі розміщення, проектування, будівництва, реконструкції, технічного переоснащення, введення в експлуатацію будівель, і споруд, а також у проведенні робіт на землях водного фонду, які можуть негативно вплинути на стан водних біоресурсів;

- 2) дотримання екологічних нормативів якості води на рибогосподарських водних об'єктах. Так, водокористувачі, яким надано в користування рибогосподарські водні об'єкти, зобов'язані здійснювати заходи, що забезпечують поліпшення умов екологічного стану водних об'єктів і умов

відтворення рибних запасів, а також утримувати в належному санітарному стані прибережні захисні смуги в місцях вилову риби;

3) дотримання відповідного рівня води в рибогосподарських водних об'єктах, який має бути достатнім для нормальної життєдіяльності та відтворення гідробіонтів.

При цьому підвищення або пониження рівня води має бути погоджене з центральним органом виконавчої влади у галузі рибного господарства. Таким чином рівень води може змінюватись лише на підставі дозвільних документів.

Згідно з п. 15 Правил любительського та спортивного рибальства затверджених Наказом Державного комітету рибного господарства України від 15 лютого 1999 р. № 19, забороняється лов водних живих ресурсів способом спускання води з рибогосподарських водних об'єктів

Складником правової охорони водних біоресурсів слід вважати їх відтворення. Відтворення водних біоресурсів являє собою природне чи штучне (розведення, переселення тощо) поновлення чисельності водних біоресурсів (ретрансформація), яка зменшується у процесі їх використання чи природної смертності (ст. 1 Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів»). Тобто відтворення водних біоресурсів може бути як природним, так і штучним[6].

В розробленій Кабінетом Міністрів України у 2017 р. «Концепції реформування сфери охорони та відтворення вод, раціонального використання водних ресурсів та розвитку водного господарства і меліорації земель», визначено реформування у сфері охорони і відтворення водних ресурсів, раціонального водовикористання, розвитку водного господарства України та меліорації земель з метою забезпечення впровадження інтегрованого управління водними ресурсами згідно з басейновим принципом, в тому числі реформування організаційної структури Державного агентства водних ресурсів України, а також підприємств, установ, організацій, які належать до сфери управління Держводагентства, та передбачає впровадження ринкових основ господарювання у сфері надання послуг водопостачання і водовідведення,

виконання інших господарських функцій, які покладені на Держводагентство[8].

Отже, державна водна політика здійснюється з метою гарантування національної безпеки, ефективного та раціонального водокористування, забезпечення балансу суспільних та приватних інтересів у сфері використання та охорони водних ресурсів України.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

1.3. Склад та види правопорушень у сфері охорони водних ресурсів

Порушення водного законодавства України носить досить складний та інтегративний характер, оскільки водночас регулюється кількома галузями права. Так, ст. 68 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 р. передбачені загальні випадки правопорушень, за які настає юридична відповідальність у екологічній сфері. Водним законодавством передбачено правопорушення, за які настає дисциплінарна, адміністративна, цивільно-правова або кримінальна відповідальність. Відповідно до ст. 110 Водного кодексу України, відповідальність за порушення водного законодавства несуть особи, винні:

- 1) у самовільному захопленні водних об'єктів;
- 2) у забрудненні та засміченні вод;
- 3) у порушенні режиму господарської діяльності у водоохоронних зонах та на землях водного фонду;
- 4) у руйнуванні русел річок, струмків та водотоків або порушенні природних умов поверхневого стоку під час будівництва і експлуатації автошляхів, залізниць та інших інженерних комунікацій;
- 5) у введенні в експлуатацію підприємств, комунальних та інших об'єктів без очисних споруд чи пристроїв належної потужності;
- 6) у недотриманні умов дозволу або порушенні правил спеціального водокористування;
- 7) у самовільному проведенні гідротехнічних робіт (будівництво ставків, дамб, каналів, свердловин);
- 8) у порушенні правил ведення державного обліку вод або перекрученні чи внесенні недостовірних відомостей в документи державної статистичної звітності;
- 9) у пошкодженні водогосподарських та гідрометричних споруд і пристроїв, порушенні правил експлуатації та встановлених режимів їх роботи;

10) у незаконному створенні систем скиду зворотних вод у водні об'єкти, міську каналізаційну мережу або зливну каналізацію та несанкціонованому скиданні зворотних вод;

11) у використанні земель водного фонду не за призначенням;

12) у неповідомленні (приховуванні) відомостей про аварійні ситуації на водних об'єктах;

13) у відмові від надання (приховування) проектної документації та висновків щодо якості проектів підприємств, споруд та інших об'єктів, що можуть впливати на стан вод, а також актів і висновків комісій, які приймали об'єкт в експлуатацію;

14) у порушенні правил охорони внутрішніх морських вод та територіального моря від забруднення та засмічення[9].

Необхідно акцентувати увагу, що даний перелік не є вичерпним.

Законодавством України може бути встановлено відповідальність за інші правопорушення щодо використання, охорони та відтворення водних ресурсів.

Розглянувши за допомогою об'єктно-системного підходу воденорушення, перелічені у ст. 110 Водного кодексу України, а також встановлені

Кримінальним кодексом України, Кодексом України про адміністративні правопорушення та іншими нормативно-правовими актами умовно їх можна поділити на три групи:

а) порушення права власності на води (водні об'єкти);

б) порушення правил охорони вод;

в) порушення правил користування водами (водними об'єктами).

Правовідносини водокористування, а відповідно і відповідальність за порушення водного законодавства, мають свої особливості, зумовлені особливим значенням природних об'єктів, неможливістю швидкого відтворення, факторами, що спричиняють шкоду, віддаленістю прояву екологічної шкоди в часі і просторі[10].

Умовою юридичної відповідальності є наявність в законі вказівки про застосування певних заходів відповідальності за протиправну поведінку.

Підставою притягнення до юридичної (негативної) відповідальності в галузі екології є екологічне правопорушення, тобто протиправне, винне, суспільно шкідливе або суспільно небезпечне діяння (дія або бездіяльність), яке впливає на встановлений екологічний правопорядок і завдає шкоди навколишньому природному середовищу, за вчинення якого законодавством передбачено юридичну відповідальність.

Отже, юридична відповідальність у сфері довкілля розглядається у чотирьох значеннях: 1) як правовий примус до виконання закріплених у законодавстві вимог; 2) як правовідношення, що виникають між державою та правопорушником у цій сфері; 3) як правовий інститут, що встановлює види, засоби і порядок застосування уповноваженими органами примусових заходів впливу на правопорушників у даній галузі; 4) як обов'язок виконувати певні приписи і нести несприятливі наслідки.

Одним із найпоширеніших видів відповідальності в галузі охорони навколишнього природного середовища, в тому числі й у сфері вод, є адміністративна відповідальність. Цей вид відповідальності є оперативним та ефективним засобом реагування на правопорушників, застосовується, як правило, в адміністративному порядку, інколи - в судовому, її застосування не вимагає відрахунок збитків, суть полягає в застосуванні до порушників екологічного законодавства адміністративно-правових санкцій.

Кваліфікуючими ознаками адміністративної відповідальності є адміністративне правопорушення (проступок); наявність певного набору адміністративних стягнень; відповідна система органів адміністративної юрисдикції; особливий порядок реалізації адміністративної відповідальності. Підставою для притягнення винних до адміністративної відповідальності за порушення водного законодавства є адміністративне водне правопорушення.

Склад водних правопорушень в основному зосереджено в Главі 7 Кодексу України про адміністративні правопорушення[11].

Однак вони закріплені також і в інших главах цього кодексу. Склад водного правопорушення щодо посягань на власність, затверджений в Главі 6

вищезгаданого кодексу, частина правопорушень які відносяться до посягань в промисловості, будівництві та у сфері використання паливно-енергетичних ресурсів, міститься в Главі 8. Згідно з Кодексом України про адміністративні правопорушення до водних правопорушень належать:

1) порушення права власності на водні об'єкти, водні ресурси – порушення права державної власності на води (ст. 48); порушення права користування водними ресурсами;

2) порушення правил водокористування (ст. 60), пошкодження водогосподарських споруд і пристроїв, порушення правил їх експлуатації (ст. 61), невиконання обов'язків з реєстрації в судових документах операцій зі шкідливими речовинами і сумішами (ст. 62); порушення правил складування, зберігання, розміщення, транспортування, знешкодження, ліквідації та захоронення пестицидів і агрохімікатів, токсичних хімічних речовин та інших препаратів (ст. 83), перевищення лімітів та нормативів використання природних ресурсів (ст. 91-2), недодержання екологічних вимог під час проектування, розміщення, будівництва, реконструкції та прийняття в експлуатацію об'єктів або споруд, не забезпечених рибозахисним обладнанням (ст. 86-1);

3) порушення правил охорони вод - порушення правил охорони водних ресурсів (ст. 59), порушення вимог щодо охорони територіальних і внутрішніх морських вод від забруднення і засмічення (ст. 59-1), порушення правил охорони та використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду (ст. 91), невиконання вимог екобезпеки у процесі впровадження відкриттів, винаходів, корисних моделей, промислових зразків, раціоналізаторських пропозицій, нової техніки, технологій і систем, речовин і матеріалів (ст. 91-1), невиконання законних розпоряджень чи приписів посадових осіб органів, які здійснюють державний контроль у галузі охорони навколишнього природного середовища, використання природних ресурсів, радіаційної безпеки або охорону природних ресурсів (ст. 188-5). Проведення справ про адміністративні екологічні правопорушення передбачено нормами Глави 17

Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кодексом адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року [12].

У випадку порушення водного законодавства відшкодування екологічної шкоди зводиться до компенсації завданих збитків, тобто порушники водного законодавства при притягненні до цивільної відповідальності відшкодовують реальну шкоду і упущену вигоду в розмірах, передбачених діючим законодавством України.

Відповідно до ст. 111 Водного кодексу України цивільно-правова відповідальність відшкодовується юридичними та фізичними особами у формі відшкодування збитків [9].

Збитки, завдані водним об'єктам, визначаються переважно наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України «Про затвердження Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону і раціональне використання водних ресурсів» від 20 липня 2009 р. № 389 [13].

1.4. Органи державної влади у сфері охорони водних біоресурсів

Перелік органів державної влади у сфері охорони водних біоресурсів міститься у Водному кодексі України Розділ II «Державне управління і контроль у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів».

В главі 3 «Державне управління у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів» стаття 13 зазначений перелік органів, що здійснюють державне управління в галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів:

- 1) Кабінет Міністрів України;
- 2) Рада міністрів Автономної Республіки Крим;
- 3) сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи;
- 4) районні, обласні ради;
- 5) органи виконавчої влади та інші державні органи відповідно до законодавства України [14].

Спеціально уповноваженим органом державної виконавчої влади у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів є Державне агентство водних ресурсів України (Держводагентство України), яке є центральним органом виконавчої влади. Його діяльність спрямовується і координується КМ України через міністра екології та природних ресурсів України [15].

Основними завданнями Держводагентства України є:

- внесення пропозицій щодо формування державної політики у сфері розвитку водного господарства і меліорації земель, управління, використання та відтворення поверхневих водних ресурсів;
- реалізація державної політики у сфері управління, використання та відтворення поверхневих водних ресурсів, розвитку водного господарства і меліорації земель та експлуатації державних водогосподарських об'єктів комплексного призначення, міжгосподарських зрошувальних та осушувальних систем.

Басейновий принцип управління закріплено, крім ВК України, і в інших нормативних актах. У Держводагентстві України створені такі басейнові управління водних ресурсів: річки Рось (БУВР р. Рось); річки Південний Буг (БУВР р. Південний Буг); Деснянське (Деснянське БУВР); Західно-Бузьке (ЗахідноБузьке БУВР); Дніпровське (Дніпровське БУВР); Дністровсько-Прутське (Дністровсько-Прутське БУВР); Дунайське (Дунайське БУВР); Кримське (Кримське БУВР); Сіверсько-Донецьке (Сіверсько-Донецьке БУВР). Також в структурі цього агентства діють управління каналів: Головного Каховського магістрального каналу (УГКМК); Дніпро - Донбас (УКДД); Дніпро - Інгулець (УКДІ); Інгулецької зрошувальної системи (УКІЗС) та ПівнічноКримського каналу (УПКК). Крім того, в кожній області існують обласні виробничі управління водного господарства.

Основними завданнями органів Держводагентства є здійснення контролю за раціональним використанням, охороною та відтворенням водних ресурсів, що включає контроль за:

- забезпеченням права державної власності на води;
- наявністю і станом водоохоронних споруд та обладнання;
- веденням обліку використання води та скидання забруднюючих речовин у водні джерела і наявністю відповідної апаратури та систем контролю;
- дотриманням правил експлуатації водогосподарських споруд і пристроїв;
- дотриманням умов дозволів на спеціальне водокористування;
- дотриманням установлених режимів роботи водосховищ та водогосподарських систем;
- виконанням заходів з охорони вод від забруднення, засмічення та виснаження при здійсненні господарської діяльності на водозборах, у водоохоронних зонах та прибережних захисних смугах річок, водосховищ, озер та інших водних об'єктів;
- дотриманням порядку та режиму використання земель водного фонду;

- виконанням заходів щодо безпечного водокористування у зонах впливу атомних електростанцій [32].

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 2. МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ

Матеріалом для цього дослідження є водні біоресурси, які добуваються за різних видів рибальства, таких як любительське і спортивне промислове добування біоресурсів, нерегульоване рибальство, незаконне рибальство (за допомогою використання сіток та інших заборонених знарядь лову).

У даній роботі використані матеріали які були отримані під час проходження виробничої практики в Управлінні Державного агентства рибного господарства у Черкаській області, описана робота даної структури, за допомогою промислових організацій було зроблено аналіз видового вилову риби та інших водних живих організмів.

Рибоохоронні заходи здійснюються у відповідності до розроблених і затверджених планів робіт із забезпеченням охорони водних живих ресурсів на рибогосподарських водоймах Черкаської області. Крім оперативної роботи плануються заходи щодо профілактики правопорушень та пропаганди рибоохоронного законодавства.

Дії інспекторів органів рибоохорони при виявленні порушень правил рибальства, вилученні знарядь лову, плавучих та інших транспортних засобів і незаконно виловленої риби повинні ґрунтуватись на дотриманні вимог Конституції України, Закону України «Про тваринний світ», Кодексу України про адміністративні правопорушення, постанов Кабінету Міністрів України від 28.09.1996 р. № 1192 «Про затвердження Тимчасового порядку ведення рибного господарства і здійснення рибальства» та від 18.08.1998 р. № 1126 «Про затвердження Порядку здійснення любительського і спортивного рибальства», інших законів та нормативних актів.

РОЗДІЛ 3

РЕЗУЛЬТАТИ ВЛАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

НУБІП України

3.1. Характеристика Кременчуцького водосховища

Кременчуцьке водосховище є найбільшим водосховищем на річці Дніпро. Назване на честь міста Кременчук, воно займає загальну площу 2250 квадратних кілометрів на територіях Полтавської, Черкаської та Кіровоградської областей у центрі України.

Водосховище утворено у 1959 році при будівництві Кременчуцької ГЕС. Водойма затопила весь Новогеорхівський район, затопило 23 населені пункти, в тому числі такі історичні місця, як Крилов, Новогеорхівськ та інші.

Водосховище утворене внаслідок перекриття Дніпра греблею вище м.Кременчука. Його заповнення було розпочато восени 1959 р. і закінчено влітку 1961 р. Площа водосховища - 2250 км², довжина - близько 185 км, середня ширина - 15, найбільша - 28 км, середня глибина - 6, максимальна - 20 м. Рівень води коливається в межах 5 м. Площа мілководдя до 2 м становить приблизно 18%. Рівень води у літні місяці стабільний. Його зниження відбувається восени, досягаючи максимуму взимку. Найбільше спрацювання рівня може досягати 5 м, при цьому площа водосховища зменшується майже вдвічі. Водообмін здійснюється до 4 разів на рік, у середньому за водністю роки 2-2,5 рази.

За характеристикою берегової лінії, глибин, течій та деяких інших ознак водосховища можна розділити на три ділянки: верхню, середню та нижню. Верхня ділянка, розташована від Канева до Черкас, має озеро-річковий характер. Водна маса трохи виходить за межі русла, затоплюючи заплаву, у зв'язку з чим глибини тут невеликі. У середньому вони становлять 2 м, досягаючи в руслі річки 10 м. Швидкість течії мало відрізняється від річкових.

НУБІП України

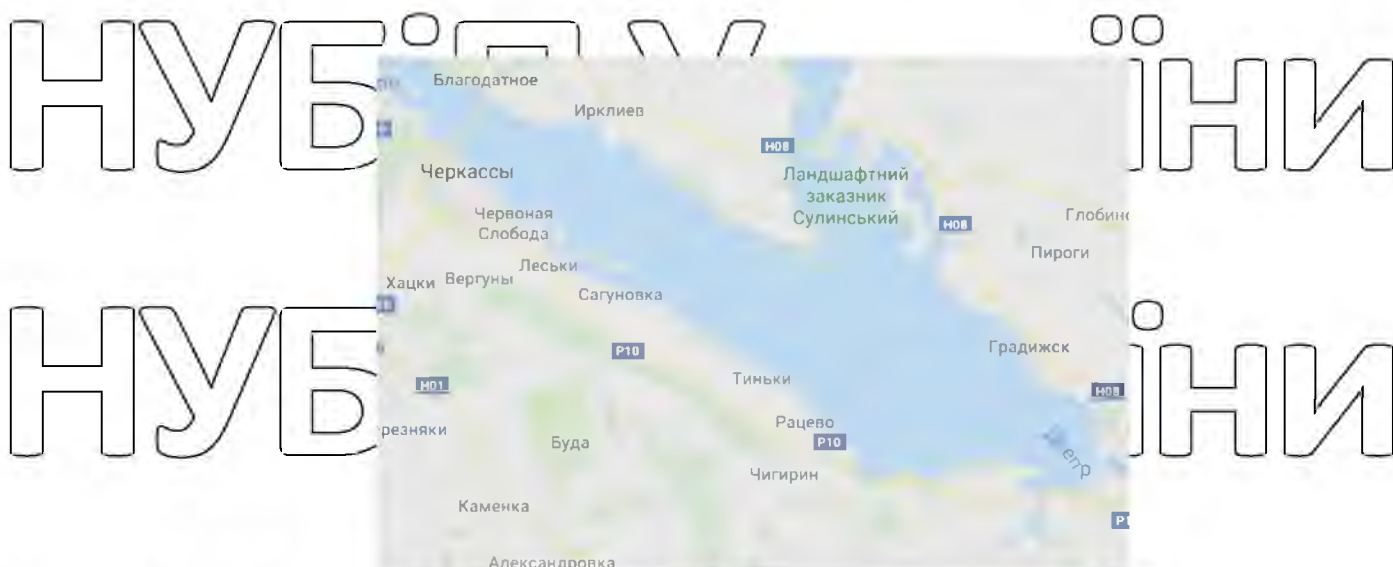

Рис 3.1 карта-схема Кременчуцького водосховища

Середня, озерна, ділянка простягається до села Адамівка - Жовнине. Води водосховища покривають тут величезні площі заплави. Дрібноводдя займають не більше 1/10 частини всієї площі ділянки. Максимальна глибина у старому руслі Дніпра сягає 16 м, середня глибина - близько 6 м. Течія, обумовлена річковим потоком, практично відсутня. Нижня, або приплотинна, ділянка, що тягнеться від с.Адамівки до греблі, найбільш глибока. У греблі глибина становить 20 м, середня - близько 10 м. У середній частині ділянки ближче до правого берега з північного заходу на південний схід простяглися піщані острови, частина з яких зруйнована і перетворена на мілину. Течія помітна лише у греблі.

Береги водосховища, складені із супісків та пісків, легко розмиваються та обрушуються, чому сприяють сильні хвилебої. Вони найбільш властиві середній та нижній частинам водосховища, де воно досягає найбільшої ширини. Рівень режиму Кременчуцького водосховища непостійний, що обумовлено зміною термінів весняної повені, водністю року, а також дією вітрових згонів та нагонів. Під дією вітрів рівень води у водосховищі може змінюватись майже на 0,5 м. Кременчуцьке водосховище - основний регулятор при розподіл

річкового стоку серед водосховищ дніпровських. У зв'язку з цим у ньому постійно виникають великі площі осушної зони [16].

У Кременчуцьке водосховище впадає декілька річок: Тясмин, Сула, Рось. Річка Тясмин раніше була притокою Дніпра, а тепер впадає у водосховище. Сула через будівництво водосховища скоротилася майже на 50 кілометрів. Рось була відома вже в 1-му столітті нашої ери і називалася вона в той час Красная река. Береги всіх перерахованих видатків досить мальовничі, тут розташовані тихі очеретяні зарості, а також плавні і невеликі пороги [17].

З утворенням в 1960 р. Кременчуцького водосховища почалося формування видового і кількісного складу його іхтіофауни. Характерними ознаками цього періоду є переважання в уловах іпуки та стабільне витіснення представників річкової іхтіофауни. Це пояснюється тим, що Кременчуцьке водосховище має водообмін 2 - 4 рази на рік і відноситься до типу озерних, для яких характерне значне зменшення швидкості течії та інтенсивності процесів самоочищення. Це призвело до зникнення тих річкових видів риби, які мають батіпелагічну ікру, для розвитку якої потрібна потужна течія. Тому в період початкового розвитку та стабілізації видового і кількісного складу водосховища спостерігається чітко виражене домінування ляща над пліткою, обумовлене переважанням річкової форми плітки. Лящ полюбає повільну течію та теплу воду, тому умови створеного водосховища були оптимальними для розмноження цього виду. В 70-80-х р. спостерігається перехід плітки з річкової форми до водосховищної, за рахунок чого остання поступово витісняє ляща. За наступні десять років відмічається повне домінування в уловах плітки та різке збільшення її маси - феномен водосховища. Це пояснюється значною невибагливістю плітки як виду - вона однаково добре відчуває себе як в невеликих річках, так і в ставах та озерах. Плітка полюбає тиху та теплу воду та уникає замулених місць з тиною. Така невибагливість до умов існування робить плітку найбільш чисельним видом серед європейської іхтіофауни.

В літній період на більшій частині акваторії Кременчуцького водосховища установлюється озерний режим. При високій температурі повітря

спостерігається інтенсивне "цвітіння" води, виникає скупчення водоростей, а їх подальше розмноження має негативні наслідки для санітарно-біологічного стану якості води, внаслідок чого виникає дефіцит кисню в нижніх горизонтах

води та в нічні години. Утворюються різноманітні органічні та неорганічні речовини, в тому числі і токсичні, що погіршує умови існування та нагулу

риби. З метою контролю над рослинністю водосховища з середини 70-х р.

у водосховищі активно інтродукується комплекс рослинноїдних риб: білий амур (*Stenopharingodon idella*), що живиться вищою водною рослинністю, білий товстолоб (*Hypophthalmichthys molitrix*), який використовує в їжу фітопланктон,

та строкатий товстолоб (*Aristichthys nobilis*), який є фіто- та зоопланктофагом. Це

приклад успішної акліматизації у водосховища каскаду Дніпровських ГЕС

далекосхідних рослинноїдних риб. В нових умовах вони знайшли свої екологічні ніші, успішно ростуть і в уловах займають по об'єму 3-4 місце,

поступаючись традиційним видам лящу та плітці, але перевершуючи їх своїми

смаковими якостями. Однак в місцевих умовах вони не можуть самостійно

розмножуватись, тому щорічно в Кременчуцьке водосховище випускаються дворічки цих видів риби, вирощені в штучних умовах. Щорічна оптимальна

потреба цих рослинноїдних риби складає 2-2,5 млн. шт. В жовтні-листопаді 2006р.

під контролем органів рибохорони у Кременчуцьке водосховище випущено 1

млн. 625 тис. екземплярів, що наближається до оптимальної кількості.

У 90-і р. внаслідок припинення рибницько-меліоративних робіт

відбувається інтенсифікація „старіння” водосховища, що супроводжується

замуленням та заростанням мілководь водоростями. В таких умовах поступово

відновлюється популяція ляща. В період 1999-2005 рр. збільшуються обсяги

вилову риби за рахунок збільшення промислового навантаження на

водосховище. Ріст обсягів вилову ляща на фоні спаду обсягів вилову плітки

обумовлений інтенсивним промислом частиковими неводами в осінній та перед

нерестовий період суттєво підірвав його популяцію. Подальше «старіння»

водоймища призвело до збільшення популяції карася та плоскирки. Це види

риби, які є дуже невибагливими до якості води. Можна вважати, що чим гірше

умови водойми, яку заселяють карасі, тим краще цей вид себе почуває. Він дуже швидко розмножується в замулених та зарослих водоймах.

Проблематичним для збереження і відтворення водних живих ресурсів Кременчуцького водосховища є щорічне надмірне спрацювання його рівня з листопаду по травень в період зимівлі та нересту риби. Для запобігання загибелі риби, забезпечення оптимальних умов ранньонерестуючим риbam (щука, судак та ін.) необхідно витримувати в період з листопада по березень рівень водосховища, що відповідає вимогам нересту цих видів риби. Це умова

поступового відновлення біорізноманіття іхтіофауни Кременчуцького водосховища [18].

У результаті посиленого антропогенного впливу на біоценози континентальних водойм України окремі представники аборигенної іхтіофауни опинились під загрозою зникнення. Будівництво дамб та водосховищ негативно позначилось на середовищі існування багатьох видів риби, внаслідок створення перешкод для переміщення риби, зменшення швидкості течії та замулення місць нересту. З іхтіофауни водосховищ поступово зникли всі прохідні, деякі напівпрохідні риби і частково риби реофільного комплексу. Кількість видів і підвидів у Кременчуцькому скоротилася з 48 до 40. За останні роки у Дніпрі

з'явилося шість нових видів риби, деякі з них поширилися настільки, що витісняють аборигенів. Вчені пояснюють це кліматичними змінами – спекотним літом і короткими теплими зимами, а також постійним промисловим навантаженням, що зумовлює зміни складу води. Яскраве свідчення цього – раніше у Дніпрі водилося чотири види бичків, а нині – вісім, хоча ця риба характерна для причорноморських лиманів. Забруднення Дніпра і проникнення нових видів риби веде до появи в річці нових видів паразитів [19].

НУБІП УКРАЇНИ

3.2. Аналіз промислового вилову на Кременчуцькому

водосховищі

Промислові показники водних біоресурсів.

Рибна галузь має важливе значення для розвитку економіки Черкаської області та забезпечення населення високоякісними продуктами харчування.

Згідно із статистичними даними споживання риби та рибопродукції в Україні становлять - 13,2кг на душу населення в рік, а в Черкаській області - 14,1 кг на душу населення в рік .

За умов розташування в сприятливих кліматичних умовах, мілководності та за розмірами Кременчуцьке водосховище планувалося як одне з найбільших рибопродуктивних в Європі. Планова рибопродуктивність водосховища 60-70кг/га, проте вона так ніколи і не була досягнута. Найбільша продуктивність склала 46кг/га в 1989р. при загальному вилові більше 10 тис. тонн риби. В звітному році з Кременчуцького водосховища рибодобувними організаціями виловлено 5197,515 тонн риби, відповідно рибопродуктивність склала 23,1 кг/га.

Іхтіофауна Кременчуцького водосховища має 41 вид риб, промислове значення мають 20 видів, в якому числі крупночастикові: білізна, головень, в'язь, дрібночастикові: окунь, лин, краснопінка. Основу уловів в останні роки складають такі цінні промислові види риб, як лящ, плітка, судак, короп, сазан, чехонь та окунь.

Аналіз ведення рибодобувного промислу на Кременчуцькому водосховищі свідчить, що як і в попередні роки, найбільш щільні промислові скупчення ляща зафіксовані в нижній і середній частинах водосховища. В уловах промислових сіток, частка старшовікових груп ляща поступово зменшується внаслідок посилення інтенсивності промислу та погіршення умов природного відтворення. З метою попередження підриву запасів ляща та інших цінних промислових видів водних біоресурсів, доцільно заборонити здійснення

промислового вилову у переднерестовий період, що дасть змогу віднереститися значно більшій кількості плідників.

Кількість ділянок з розвиненою популяцією щуки щорічно зменшується. Тому що, значне спрацювання рівня води у весняний період обумовляє не своєчасне заповнення водою нерестових ділянок, що призводить до неефективного проходження нерестової компанії ранньонерестуючих видів риби. Популяція щуки у Кременчуцькому водосховищі залишається відносно малочисельною та збереглася в основному лише у верхній його частині.

Популяція плітки відносно рівномірно розповсюджена по всьому водосховищу, про що свідчать результати промислу звітного року, але з метою попередження підриву запасів плітки необхідно поліпшити умови відтворення за рахунок проведення комплексу меліоративних робіт на мілководдях середньої та верхньої частин Кременчуцького водосховища, які являються основними нерестовищами для даного виду.

Рибні запаси у Кременчуцькому водосховищі відновлюються в більшості за рахунок природного відтворення популяції риби, рівень якого є недостатнім і не відповідає ресурсам кормової бази водосховища. Разом з тим, ряд біотичних, абіотичних та антропогенних факторів, які все більше впливають на екологічну ситуацію загалом у водні екосистеми зокрема, спричиняють погіршення умов відтворення аборигенної іхтіофауни, внаслідок чого спостерігається зменшення чисельності популяцій молоді цінних порід риб та збільшення щільності малоцінних та непромислових видів риби.

Проблема підйому рибопродуктивності водосховища не може бути вирішена без комплексного підходу до проблеми відтворення та цілеспрямованого формування складу іхтіофауни. Тому, необхідно виконати ряд заходів, направлених на відтворення рибних запасів регіону та реконструкцію сучасної аборигенної іхтіофауни з метою підвищення її біорізноманіття за рахунок цінних порід аборигенних видів та зникаючих видів риби шляхом щорічного зариблення.

3.3. Робота Управління Державного агентства рибного господарства м. Черкаси та Черкаської області

3.3.1. Мета та задачі діяльності Управління Державного агентства рибного господарства

Державне агентство рибного господарства України – центральний орган діяльність якого координується і спрямовується Кабінетом міністрів України, через Міністра аграрної політики та продовольства України.

Держрибагентство було створено для реалізації державної політики у сфері рибного господарства та рибної промисловості, охорони, відтворення та використання водних біоресурсів, регулювання рибальства, безпеки мореплавства суден флоту рибної промисловості, меліорації земель та експлуатації водогосподарських об'єктів комплексного призначення, міжгосподарських зрошувальних і осушувальних систем і здійснює державний контроль у галузі охорони, використання та відтворення водних біоресурсів у виключній(морській) економічній зоні України, територіальному морі, внутрішніх водоймах України та у водах за межами юрисдикції України щодо рибальських суден, що плавають під прапором України. Відповідно до міжнародних договорів.

Основними завданнями Держрибагентства є внесення на розгляд до Міністра аграрної політики та продовольства пропозиції щодо забезпечення формування державної політики у сфері рибного господарства та рибної промисловості, охорони, використання та відтворення водних біоресурсів, регулювання рибальства, безпеки мореплавства суден флоту рибного господарства, меліорації земель та експлуатації державних водогосподарських об'єктів комплексного призначення, міжгосподарських зрошувальних і осушувальних систем [20].

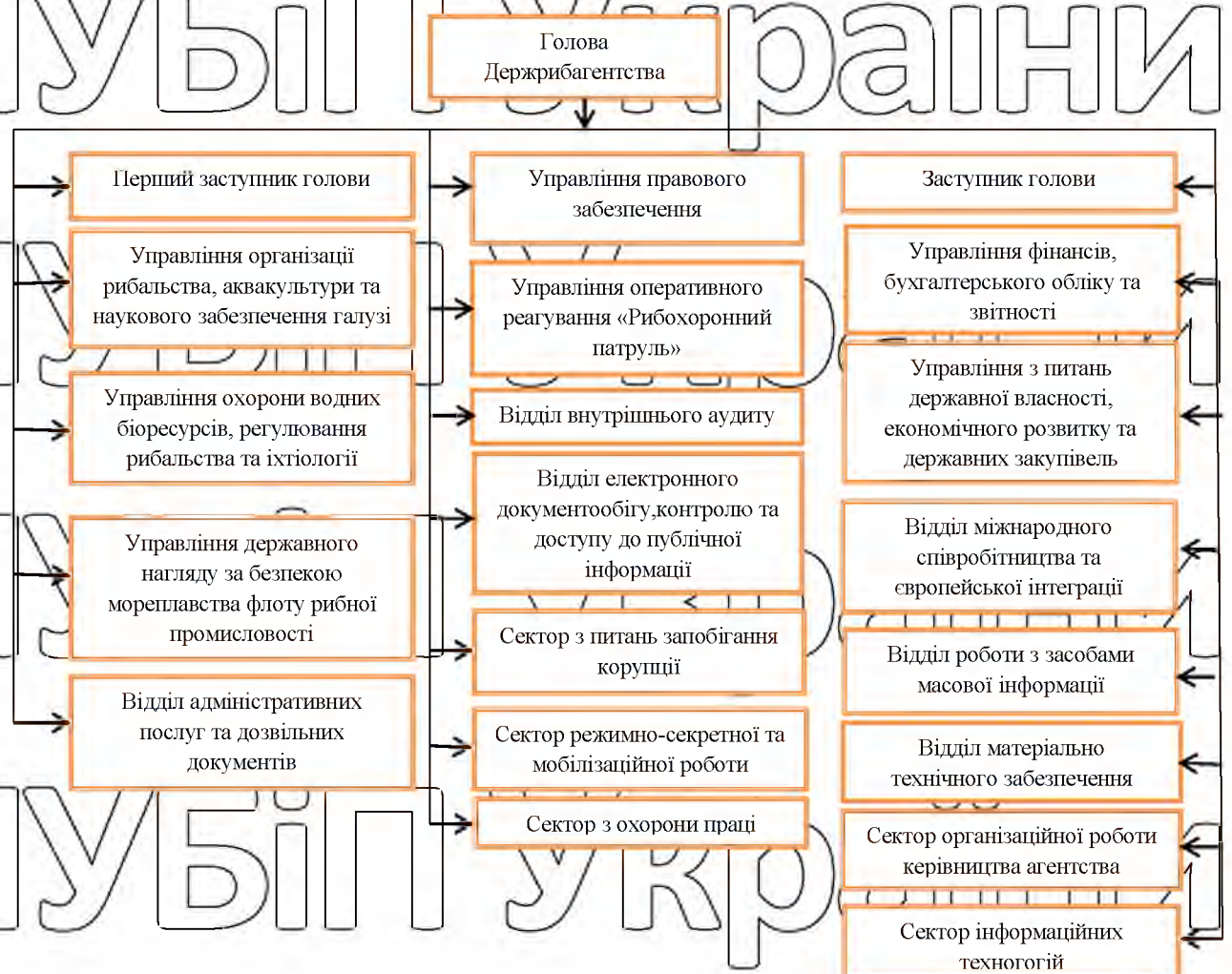
3.3.2. Структура Управління Державного агентства рибного господарства

Для ефективного виконання завдань, передбачених законодавством,

Державне агентство рибного господарства України має визначену структуру, що є незмінною з 2016 року і затверджується щорічно (востаннє – наказом Держрибагентства від 14.03.2019 № 105)

Кількість посад державної служби категорій «А» і «Б» в Держрибагентстві відповідає вимогам Закону України «Про державну службу».

Відповідно до розподілу функціональних обов'язків та повноважень між Головою Держрибагентства, його першим заступником та заступником, затвердженого наказом Держрибагентства від 08.06.2018 № 238, Голова, перший заступник Голови та заступник Голови здійснюють спрямування, координацію та контроль за діяльністю наступних самостійних структурних підрозділів апарату Держрибагентства: рис 3.1.

Структура Державного агентства рибного господарства м. Черкаси складається:

1. Начальник управління;
2. Відділ охорони водних біоресурсів «Рибоохоронний патруль»;
3. Відділ іхтіології та регулювання рибальства;

4. Відділ матеріально-технічного забезпечення;

5. Сектор юридичної допомоги;

6. Сектор бухгалтерського обліку та звітності;

7. Сектор роботи з персоналом;

8. Сектор документального забезпечення.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

3.3.3. Законодавче регулювання Управління Державного агентства рибного господарства

Рис. 3.2. Законодавче регулювання Управління Державного агентства рибного господарства України

Нормативними документами згідно яких здійснюється державний нагляд у сфері охорони водних біоресурсів:

1. Закон України від 05 квітня 2007 року № 877-V «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
2. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища».
3. Закон України «Про тваринний світ».
4. Закон України «Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них».
5. Закон України «Про виключну (морську) економічну зону України».

6. Закон України «Загальнодержавна програма охорони та відтворення довкілля Азовського і Чорного морів».

7. Адміністративний кодекс України.

8. Постанова Кабінету Міністрів України від 28.09.1996 № 1192 «Про затвердження Тимчасового порядку ведення рибного господарства і здійснення рибальства».

9. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.01.2007 № 42 «Про затвердження Положення про Державний комітет рибного господарства України».

10. Постанова Кабінету Міністрів України від 18.07.1998 № 1126 «Про затвердження Порядку здійснення любительського і спортивного рибальства».

Крім того, рибохоронна робота регулюється міжвідомчими нормативними документами (Правилами рибальства) : Наказ Держкомрибгоспу

від 18.03.1999 № 33 «Про затвердження правил промислового рибальства в рибогосподарських водних об'єктах України» зареєстровано у Міністерстві юстиції України від 25.05.1999 за № 326/3619, Наказ Держкомрибгоспу від 08.12.1998 № 164 « Про затвердження Правил промислового рибальства в

басейні Чорного моря» зареєстровано у Міністерстві юстиції України від 09.03.1999 за № 147/3440; Наказ Держкомрибгоспу від 31.12.1999 № 172 Про

затвердження тимчасових правил промислового рибальства у басейні Азовського моря» зареєстровано у Міністерстві юстиції України від 25.01.2000

за № 43/4264; Наказ Держкомрибгоспу від 15.02.1999 № 19 «Про затвердження

Правил любительського і спортивного рибальства та Інструкції про порядок обчислення та внесення платежів за спеціальне використання водних живих ресурсів при здійсненні любительського і спортивного рибальства»

зареєстровано у Міністерстві юстиції України від 28.04.1999 за № 269/3562[21].

НУБІП України

3.3.4. Положення про управління державного агентства рибного господарства у Черкаській області

1. Управління державного агентства рибного господарства у Черкаській області є територіальним органом Державного агентства меліорації та рибного господарства України, діє у складі Держрибагентства як відокремлений структурний підрозділ і йому підпорядковується. Повноваження Черкаського рибоохоронного патруля поширюються на Черкаську область, територію та акваторії водних об'єктів в межах районів діяльності, визначених Держрибагентством.

2. Черкаський рибоохоронний патруль у своїй діяльності керується Конституцією і законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства, наказами та дорученнями Держрибагентства, актами місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, а також цим Положенням.

3. Основним завданням Черкаського рибоохоронного патруля є реалізація повноважень Держрибагентства у сфері рибного господарства та рибної промисловості, охорони, використання і відтворення водних біоресурсів, регулювання рибальства, меліорації земель та експлуатації державних водогосподарських об'єктів комплексного призначення, міжгосподарських зрошувальних і осушувальних систем в районі діяльності.

4. Черкаський рибоохоронний патруль є правоохоронним органом (орган рибоохорони), який для виконання його повноважень держава забезпечує транспортними засобами, приладами спостереження, зброєю, спеціальними засобами, відео - і фототехнікою, спецодягом.

5. Черкаський рибоохоронний патруль в районі діяльності та відповідно до покладених на нього завдань:

5.1. Видає, переоформляє, видає дублікати та анулює дозвіл на спеціальне використання водних біоресурсів у рибогосподарських водних об'єктах (їх

частинах) та підтвердження законності вилучення водних біоресурсів із середовища їх існування та перероблення продуктів лову (у разі необхідності суб'єкту господарювання для здійснення зовнішньоторговельних операцій) відповідно до законодавства України.

5.2. Видає та скасовує передбачені законодавством документи на право добування водних біоресурсів, а також на право переселення та утримання в неводі чи напіввільних умовах водних біоресурсів.

5.3. Забезпечує організацію та здійснює державний нагляд (контроль) у галузі охорони, використання та відтворення водних біоресурсів.

5.4. Забезпечує організацію роботи з штучного розведення, вирощування риби, інших водних біоресурсів, їх використання у рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах).

5.5. Здійснює державний контроль за технічним станом рибозахисних споруд, проведенням рибозахисних заходів на водозабірних та інженерних спорудах меліоративних систем.

5.6. Здійснює контроль за дотриманням використання лімітів (частки лімітів) та прогнозів допустимого вилову водних біоресурсів.

5.7. Надає в установленому порядку пропозиції та здійснює контроль за рівневим режимом роботи рибогосподарських водних об'єктів.

5.8. Здійснює державний нагляд (контроль) за дотриманням правил використання, порядку придбання та збуту об'єктів тваринного світу в частині водних біоресурсів.

5.9. Проводить у межах своїх повноважень моніторинг внутрішнього і зовнішнього ринків рибної продукції.

5.10. Готує та вносить в установленому порядку пропозиції щодо вдосконалення законодавства з питань, що належать до повноважень Держрибагентства.

5.11. Проводить рез'юсуювальну роботу з питань охорони, використання і відтворення водних біоресурсів та регулювання рибальства.

5.12. Складає і надає за належністю інформацію та звітність за результатами діяльності.

5.13. Здійснює передбачені законодавством заходи щодо регулювання рибальства.

5.14. Здійснює збір й узагальнює подання суб'єктами аквакультури звітної інформації щодо обсягів виробництва продукції аквакультури, контролює діяльність суб'єктів аквакультури під час розведення та/або вирощування чужорідних та немісцевих видів гідробіонтів.

5.15. Забезпечує належне опрацювання поданих користувачем документів щодо здійснення штучного розведення, вирощування риби, інших водних біоресурсів та їх використання в спеціальних товарних рибних господарствах.

5.16. Вживає заходи щодо виконання умов погоджень, наданих для видачі дозволу на будівельні, днопоглиблювальні роботи, видобування піску і гравію, прокладання кабелів, трубопроводів та інших комунікацій на землях водного фонду (у разі проведення робіт у рибогосподарських водних об'єктах).

5.17. Бере участь у розробленні та виконанні державних та регіональних цільових програм, що стосуються розвитку рибного господарства та рибної промисловості, охорони, використання і відтворення водних біоресурсів, регулювання рибальства та державних цільових програм з питань меліорації земель.

5.18. Утворює та бере участь в роботі комісії із виконання заходів щодо попередження виникнення та ліквідації ситуацій, які спричиняють або можуть спричинити погіршення умов існування або масову загибель водних біоресурсів.

5.19. Здійснює контроль за дотриманням режимів роботи каналів.

5.20. Забезпечує інформування громадськості про реалізацію державної політики у сфері гідротехнічної меліорації земель.

5.21. Організовує наукову, науково – технічну, інвестиційну, інформаційну, видавничу діяльність, сприяє створенню і впровадженню

сучасних інформаційних технологій та комп'ютерних мереж у сфері меліорації земель.

5.22. Розробляє довгострокові прогнози та пропозиції щодо основних напрямів розвитку гідротехнічної меліорації земель та використання меліоративних угідь.

5.23. За дорученням Голови Держрибагентства виконує інші завдання, визначені законодавством України.

6. Черкаський рибоохоронний патруль з метою організації своєї діяльності:

6.1. Здійснює добір кадрів, веде звітно-облікову документацію з кадрових питань, організовує роботу з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців та працівників Черкаського рибоохоронного патруля.

6.2. Забезпечує здійснення заходів щодо запобігання корупції і контроль за їх здійсненням.

6.3. Забезпечує ефективне, результативне і цільове використання бюджетних коштів.

6.4. Веде планово-фінансову роботу в Черкаському рибоохоронному патрулі, здійснює контроль за використанням фінансових і матеріальних ресурсів, забезпечує організацію та вдосконалення бухгалтерського обліку.

6.5. Розглядає звернення громадян з питань, що належать до компетенції Черкаського рибоохоронного патруля.

6.6. Забезпечує доступ до публічної інформації, що перебуває у його володінні.

6.7. Забезпечує у межах своїх повноважень реалізацію державної політики стосовно захисту інформації з обмеженим доступом.

6.8. Забезпечує у межах своїх повноважень виконання завдань з мобілізаційної підготовки та мобілізації.

6.9. Організовує роботу з укомплектування, зберігання, обліку та використання архівних документів в Черкаському рибоохоронному патрулі.

6.10. Здійснює інші функції, пов'язані з виконанням покладених на Черкаський рибоохоронний патруль завдань, в межах законодавства України.

7. Черкаський рибоохоронний патруль має право:

7.1. Залучати до виконання окремих робіт, участі у вивченні окремих питань вчених і фахівців, спеціалістів органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій (за погодженням з їх керівниками), представників інститутів громадянського суспільства.

7.2. Одержувати безоплатно від державних органів та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій незалежно від форми власності та їх посадових осіб, а також громадян та їх об'єднань інформацію, документи і матеріали, необхідні для виконання покладених на Черкаський рибоохоронний патруль питань.

7.3. Скликати наради з питань, що належать до його компетенції.

7.4. Подавати позови про відшкодування шкоди, заподіяної суб'єктами господарювання та громадянами, внаслідок порушення законодавства в галузі охорони, використання і відтворення водних біоресурсів.

7.5. Ініціювати в установленому законом порядку тимчасове зупинення діяльності суб'єктів рибного господарства, під час проведення якої порушуються вимоги законодавства з питань охорони, використання і відтворення водних біоресурсів.

7.6. Визначати в установленому порядку строки та місця заборони добування (вилову) водних біоресурсів в рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах) та забезпечувати контроль за їх дотриманням.

7.7. Вимагати від суб'єктів рибного господарства подання звітів про обсяги спеціального використання водних біоресурсів та контролювати їх достовірність.

7.8. Використовувати за погодженням із Міністерством внутрішніх справ України спеціальні транспортні засоби, які мають графічні забарвлення, написи та емблему.

7.9. Залучати до охорони водних біоресурсів громадських інспекторів рибохорони.

7.10. В межах компетенції погоджувати режими рибогосподарської експлуатації водних об'єктів та забезпечувати державний нагляд (контроль) за їх дотриманням.

8. Посадові особи Черкаського рибохоронного патруля здійснюють державний контроль та управління в галузі охорони, використання і відтворення водних біоресурсів та мають такі повноваження:

8.1. Здійснювати державний нагляд (контроль) за дотриманням правил використання, порядку придбання та збуту об'єктів тваринного світу в частині водних біоресурсів.

8.2. Давати обов'язкові до виконання письмові вказівки (приписи) про усунення порушень у галузі охорони, використання і відтворення водних біоресурсів.

8.3. Перевіряти документи на право використання водних біоресурсів, зупиняти транспортні (у тому числі плавучі) засоби та проводити огляд речей, транспортних (у тому числі плавучих) засобів, знарядь рибальства, добутої продукції та інших предметів.

8.4. Безперешкодно користуватися під час виконання службових обов'язків послугами попутного водного і сухопутного транспорту та засобами зв'язку, що належать користувачам водних біоресурсів усіх форм власності.

8.5. Безоплатно одержувати від органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, громадян, іноземців та осіб без громадянства статистичні, інші довідкові та інформаційні матеріали, пояснення, необхідні для визначення стану охорони, відтворення і використання водних біоресурсів, а також повідомлення про аварійні забруднення довкілля.

8.6. У разі неможливості встановлення особи правопорушника на місці вчинення правопорушення доставляти його до правоохоронних органів чи в приміщення виконавчого органу сільської, селищної, міської, районної у місті

(у разі створення) ради для складення протоколу про адміністративне правопорушення.

8.7. Вилучати в осіб, які порушують законодавство у галузі охорони використання та відтворення водних біоресурсів, зняття добування водних біоресурсів, транспортні (у тому числі плавучі) засоби, обладнання та предмети, що були знаряддями правопорушення, незаконно добуті водні біоресурси, а також відповідні документи на них.

8.8. Проводити у випадках, встановлених законом, фотографування, звукозапис, фото - і відеозйомку як допоміжні засоби з метою запобігання і виявлення порушень законодавства в галузі охорони, використання і відтворення водних біоресурсів.

8.9. Викликати посадових осіб, громадян України, іноземців та осіб без громадянства для надання усних або письмових пояснень у зв'язку з порушенням законодавства у галузі охорони, використання і відтворення водних біоресурсів.

8.10. Безперешкодний доступ до території (у тому числі об'єктів природно-заповідного фонду) і приміщень підприємств, установ та організацій, які здійснюють добування, утримання, зберігання або переробку водних біоресурсів, з метою здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства в галузі охорони, використання і відтворення водних біоресурсів.

8.11. Визначати розмір збитків, завданих рибному господарству, за затвердженими таксами та/або методиками.

8.12. Складати протоколи та розглядати в установленому законом порядку справи про адміністративні правопорушення у галузі охорони, використання і відтворення водних біоресурсів.

8.13. Вилучати знаряддя добування (вилову) водних біоресурсів, транспортні засоби, обладнання та предмети, що були знаряддями правопорушення у галузі охорони, використання та відтворення водних біоресурсів, а також незаконно добуті водні біоресурси у разі неможливості встановлення власника зазначеного майна.

8.14. Вимагати від суб'єктів рибного господарства подання звітів про обсяги спеціального використання водних біоресурсів та контролювати їх достовірність.

8.15. Здійснювати перевірку знарядь добування, контролювати їх кількість, перевіряти відповідність вимогам законодавства у галузі охорони, використання і відтворення водних біоресурсів.

8.16. Інші повноваження відповідно до законодавства.

9. Під час виконання службових обов'язків посадові особи Черкаського рибоохоронного патруля мають право на носіння форми встановленого зразка, а також на носіння і застосування табельної зброї та інших спеціальних засобів відповідно до закону.

10. Держава гарантує посадовим особам Черкаського рибоохоронного патруля та членам їхніх сімей захист честі, гідності, здоров'я та майна від злочинних посягань та інших протиправних дій.

11. Черкаський рибоохоронний патруль здійснює свої повноваження безпосередньо.

12. Черкаський рибоохоронний патруль під час виконання покладених на нього завдань взаємодіє з місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування, а також підприємствами, установами, організаціями на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, які координують діяльність Черкаського рибоохоронного патруля і сприяють йому у виконанні покладених на нього завдань.

13. Черкаський рибоохоронний патруль у межах своїх повноважень видає акти організаційно-розпорядчого характеру.

14. Акти Черкаського рибоохоронного патруля, що не відповідають вимогам законодавства України, скасовуються Головою Держрибагентства повністю чи в окремій частині, в тому числі за дорученням Міністра аграрної політики та продовольства України, а також Міністром аграрної політики та продовольства України у разі відмови Голови Держрибагентства скасувати такий акт:

14.1. Черкаський рибоохоронний патруль очолює його начальник, який призначається на посаду та звільняється з посади Головою Держрибагентства відповідно до законодавства.

14.2. Начальник Черкаського рибоохоронного патруля діє на підставі виданої Держрибагентством довіреності.

14.3. Начальник Черкаського рибоохоронного патруля має одного заступника – заступника начальника управління – начальника відділу іхтіології та регулювання рибальства, який призначається на посаду та звільняється з посади Головою Держрибагентства відповідно до законодавства.

14.4. У разі відсутності начальника Черкаського рибоохоронного патруля його обов'язки, на підставі виданої Держрибагентством довіреності, виконує заступник начальника управління – начальник відділу іхтіології та регулювання рибальства або визначений наказом Держрибагентства державних службовців Черкаського рибоохоронного патруля.

15. Начальник Черкаського рибоохоронного патруля:

15.1. Очолює Черкаський рибоохоронний патруль, здійснює керівництво його діяльністю, несе персональну відповідальність за організацію та результати його роботи.

15.2. Організовує та забезпечує виконання наказів Держрибагентства та доручень Голови Держрибагентства.

15.3. Вносить пропозиції Голові Держрибагентства щодо пріоритетів роботи Черкаського рибоохоронного патруля і шляхів виконання покладених на нього завдань, подає на затвердження плани роботи Черкаського рибоохоронного патруля.

15.4. Звітує перед Головою Держрибагентства щодо виконання покладених на Черкаський рибоохоронний патруль завдань та планів роботи.

15.5. Підписує накази Черкаського рибоохоронного патруля.

15.6. Здійснює добір кадрів до Черкаського рибоохоронного патруля відповідно до законодавства про працю та про державну службу.

15.7. Затверджує положення про структурні підрозділи Черкаського рибоохоронного патруля.

15.8. Затверджує посадові інструкції державних службовців і працівників Черкаського рибоохоронного патруля.

15.9. Організовує роботу з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців та працівників Черкаського рибоохоронного патруля.

15.10. Призначає на посади та звільняє з посад керівників структурних підрозділів Черкаського рибоохоронного патруля, державних службовців та інших працівників Черкаського рибоохоронного патруля. Присвоює ранги державним службовцям відповідно до законодавства про державну службу, приймає рішення щодо заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності працівників Черкаського рибоохоронного патруля (крім заступника).

15.11. Поручує перед Головою Держрибагентства питання щодо заохочення та притягнення їх до дисциплінарної відповідальності заступника.

15.12. Забезпечує дотримання працівниками Черкаського рибоохоронного патруля вимог законодавства з питань державної служби, правил етичної поведінки, запобігання корупції, вживає заходів щодо недопущення та врегулювання конфлікту інтересів у разі його виникнення.

15.13. Дає у межах повноважень, передбачених законом, обов'язкові до виконання державними службовцями та працівниками Черкаського рибоохоронного патруля доручення.

15.14. Забезпечує та несе персональну відповідальність за додержання вимог законодавства щодо утримання, використання та збереження державного майна.

15.15. Скликає і проводить наради з питань, що належать до його компетенції.

15.16. Організовує та забезпечує регулярне, якісне, актуальне і достовірне інформаційне наповнення офіційного вебсайту Черкаського рибоохоронного патруля.

15.17. Видає довіреності на право представляти інтересів Черкаського рибоохоронного патруля.

15.18. Забезпечує здійснення заходів щодо закупівлі товарів, робіт і послуг, в тому числі визначає уповноважену особу, утворює тендерний комітет відповідно законодавства у сфері публічних закупівель.

15.19. Здійснює інші повноваження відповідно до законодавства України.

16. Начальник Черкаського рибоохоронного патруля підзвітний та підконтрольний голові відповідної місцевої державної адміністрації з питань здійснення повноважень місцевих державних адміністрацій.

17. Структура та штатний розпис Черкаського рибоохоронного патруля визначаються згідно з структурою та штатним розписом Держрибагентства, які затверджуються і вводяться в дію наказом Голови Держрибагентства.

18. Черкаський рибоохоронний патруль утворюється у порядку, передбаченому статтею 21 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади».

19. Черкаський рибоохоронний патруль має самостійний баланс, відповідні рахунки в органах Державної казначейської служби, печатку із зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням, може мати власні логотипи та емблему, бланки та штампи[22].

3.4. Організація роботи Черкаського рибоохоронного патруля на Кременчуцькому водосховищі

Наказ № НОД 48/3 від 22.03.2022р. Управління Державного агентства рибного господарства України про встановлення весняно-літньої нерестової заборони на лов водних біоресурсів на водних об'єктах Черкаської області у 2022р.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів», статті 38 Закону України «Про тваринний світ», пунктів 3.14, 3.15, 4.4, 4.5, 5.3. Правил любительського і спортивного рибальства затверджених наказом Держкомрибгоспу України від 15.02.1999 № 19, зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 28 квітня 1999 за № 269/3562, пунктів 8.1, 8.2, 8.3, 14.1.5.

Правил промислового рибальства в рибогосподарських водних об'єктах України, затверджених наказом Держкомрибгоспу України від 18.03.1999 №33, зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 25 травня 1999 за № 326/3619 листів Інституту рибного господарства НААН від 12.03.2021 № 93-03/21 та від 13.03.2022 № 85-03/22, з метою забезпечення охорони водних біоресурсів,

шляхів міграції, нерестовищ та створення сприятливих умов для природного відтворення водних біоресурсів у рибогосподарських водних об'єктах, розташованих в районі діяльності Управління Державного агентства рибного господарства у Черкаській області

НАКАЗУЮ:

1. Встановити наступні терміни заборони на лов(добування) водних біоресурсів у весняно-літній період природного відтворення (нересту) в 2020 році на внутрішніх рибогосподарських водних об'єктах, розташованих в районі діяльності Управління Державного агентства меліорації та рибного господарства у Черкаській області.

Для промислового рибальства:

- на Кременчуцькому водосховищі з 16 квітня по 24 червня 2020 року;

- в корінних водах річок з 16 квітня по 04 червня 2020 року;
- в придаткових водах з 16 квітня по 14 липня 2020 року.

Терміни закінчення весняно-літньої заборони для промислового лову може бути змінено на підставі фактичних даних.

Для любительського та спортивного рибальства:

- на Кременчуцькому водосховищі з 11 квітня по 20 червня 2020 року;
- в корінних водах річок з 11 квітня по 30 травня 2020 року;
- в придаткових водах з 11 квітня по 10 липня 2020 року.

2. Ділянки Кременчуцького водосховища, зазначені в додатку 1 оголосити основними нерестовищами.

3. Заборонити на водних об'єктах в період масового ходу і нересту риби:

- пересування плавзасобів у заборонених для рибальства зонах (за винятком установлених судових ходів), а на ділянках, зазначених в додатку 1 – всіх плавучих засобів, крім суден спеціально уповноважених органів, які здійснюють охорону водних біоресурсів.

- проведення будівельних, днопоглиблювальних робіт, видобування піску і гравію, прокладання кабелів, трубопроводів та інших робіт.

4. Дозволити любительський лов водних біоресурсів на період весняно-літньої заборони з берега однією поплавковою або донною вудкою з одним гачком і спінінгом з берега на ділянках, згідно з додатком 2.

5. Відділу охорони водних біоресурсів «Рибоохоронний патруль» забезпечити належний контроль в період нересту за:

- охороною риби та інших водних біоресурсів;
- роботою водозабірних споруд, що здійснюють забір води із рибогосподарських водойм;
- дотриманням громадянами та юридичними особами діючих правил та торгівлі на ринках в частині реалізації водних біоресурсів.

6. Відповідальним за рибоохоронні ділянки державним інспекторам відділу охорони водних біоресурсів «Рибоохоронний патруль» надавати інформацію про проходження нересту водних біоресурсів до відділу іхтіології,

регулювання рибальства та меліорації до 25 числа кожного місяця, до закінчення нерестової заборони.

7. Відділу матеріально-технічного забезпечення забезпечити перевірку наявної матеріально-технічної бази (автомобільного та водного) транспорту, провести перевірку засобів рятування та обладнання плавзасобів.

8. Контроль за виконання залишаю за собою.

Перелік

ділянок Кременчуцького водосховища в межах Черкаської області, які

являються основними нерестовищами риби

Верхня частина Кременчуцького водосховища

1. Верхня частина водосховища, від Канівської ГЕС вниз за течією до режимної зони Черкаського залізничного мосту м. Черкаси, включаючи всі затоки та протоки Кременчуцького на даній ділянці, за виключенням ділянок, на яких дозволено здійснення любительського лову водних біоресурсів в період весняно-літньої заборони.

Середня частина водосховища

1. Затока в районі с. Благодатне між берегом та а/д «Черкаси-Благодатне»;
2. Острів «Мурашки»;
3. Урочище «Качатник»;
4. Урочища «Шевковички», «Леськівська канава»;
5. Урочища «Грицькова балка», «Фокина канава», «Бадовського»;
6. Урочища «Копійки», «Буші», «Очеретяне», канал ГНС с. Худяки.

Перелік

ділянок, що відводяться для спортивного і любительського лову риби в період

весняно-літньої заборони 2020

м. Канів, Канівський район

- дренажний канал в районі дрібнооптикової бази, від літнього танцмайданчика вниз за течією до початку Шевченківського національного заповідника «Тарасова гора»;

- від нижньої межі о. «Заповідник» до с. Пекарі;

- від риб. бригади с. Келеберда до с. Прохорівка.

м. Черкаси, Черкаський район

- від риб. бригади с. Сокирне вкору проти тенії до початку території баз відпочинку;

- від Тубільської пристані до початку риб. ділянки СФГ «Осіпов і Ко»;

- дренажний канал мікрорайону «Дахівка» по всій його довжині, за винятком режимної 500-метрової зони насосної станції;

- від Дахнівського човникового причалу до верхньої межі річкового порту, за винятком охоронної зони залізничного мосту;

- від нижньої межі річкового порту до кінця території дачного кооперативу «Дніпро» (с. Червона Слобода) за винятком режимної 500-метрової зони насосної станції ВАТ «Азот»;

- р-н с.Сагунівка (від риббригади ТОВ «Прелесть» вниз за течією вздовж берегової лінії до риб бригади ТОВ «СаПтрін-2005»).

Чигиринський район

- від нижньої межі риб. бригади с. Боровиця до будівельного майданчика Чигиринської ЦР С.с. Вітово, за винятком режимних 500-метрових зон насосних станцій та риб діляниць.

Золотоніський район

- від автомобільного мосту на с. Матвіївка по р. Супой вниз за течією до лісного масиву;

- від урочища «Млин» с. Коробівка вздовж берега комарівських дач;

- дренажний канал від с. Благодатне по всій довжині за винятком режимної 500-метрової зони Чехівської насосної станції;

- від початку заплави з боку р. Дніпро в с. Благодатне до 500-м зони насосної станції.

Чернобайський район

- в районі села Придніпровське від узвозу «Камінний» до гори «Остриуха»;
- від риббригади СТОВ «Дніпро» вниз по течії до риббригади ПСРП «Рибартіль» с. Тимченки межах дамби насосної станції з боку водоймища;
- від 500-метрової зони Вереміївського насосної станції вниз за течією до межі Сулинського заказника.

Річки, ставки та інші малі водосховища в адмінмежах Черкаської області

(в районі діяльності та контролю Управління державного агентства рибного господарства у Черкаській області)

- в межах населених пунктів (за винятком, водойм які знаходяться в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду, спеціальних товарних рибних господарств та водні об'єкти, які перебувають в користуванні для цілей аквакультури).

На водоймах спеціальних товарних рибних господарств любительське та спортивне рибальство регламентується Режимом рибогосподарської експлуатації водного об'єкта.

Ділянки та умови ведення любительського рибальства на водних об'єктах, які перебувають в користуванні для цілей аквакультури, визначаються суб'єктом аквакультури [23].

НУБІП України

НУБІП України

3.5. Заходи щодо охорони та вселення водних біоресурсів на Кременчуцькому водосховищі

З метою посилення охорони та відтворення рибних запасів на Кременчуцькому водосховищі та інших річках області, підготовлено розпорядження Голови Черкаської обласної державної адміністрації від 22.03.2019 року за № 162 «Про окремі питання щодо охорони та відтворення водних біоресурсів в Черкаській області», в якому визначені терміни проведення двомісячника по охороні та відтворенні рибних запасів в 2020 році.

В цих заходах визначені завдання районним адміністраціям, установам та громадським організаціям. Виконання прийнятих заходів сприяло створенню відповідних умов для нересту риби, виявленню та попередженню фактів браконьєрства, виявленню фактів незаконного придбання та збуту водних біоресурсів на ринках міста та області.

Управлінням Державного агентства рибного господарства у Черкаській області затверджено та виконувався План спільних заходів по охороні водних біоресурсів при проведенні операції «Нерест 2020», погоджений з начальниками Управління патрульної поліції у Черкаській області та Державної екологічної інспекції в Черкаській області із залученням громадськості.

Управлінням Державного агентства меліорації та рибного господарства у Черкаській області розроблено плани проведення спільних заходів на 2020 рік з ГУНП в Черкаській області.

В 2020 році на виконання плану рибоохоронних заходів підрозділи поліції надавали достатню кількість поліцейських, котрі активно сприяли затриманню порушників, встановленню особи порушника, запобігали виникненню конфліктних ситуацій, які часто мали місце в рибоохоронній роботі.

Стратегічними напрямками у рибному господарстві Черкаської області, враховуючи особливості розвитку рибної галузі нашого регіону, є відтворення

та раціональне використання рибних запасів у водоймах природного походження, у ставках та водосховищах.

Вилів водних живих ресурсів у Кременчуцькому водосховищі найбільший на внутрішніх водоймах області і становить від 4 тис. тонн до 5 тис. тонн на рік, у ставках та малих водосховищах цей показник коливається в межах 4,5 тис. тонн.

Найвища рибопроductивність водосховища була у період з 1985 по 1990 роки (середньорічний показник вилову риби 9,4 тис. тонн). З 1990 року щорічний вилов риби зменшився до 4-5 тис. тонн або майже в 2 рази.

Для забезпечення раціональних норм споживання риби та рибних продуктів жителями області, потреба складає 23,6 тис. тонн риби та рибних продуктів в рік.

Фактично за рік жителями області споживається 16,7 тис. тонн риби з них 9 тисяч тонн власного виробництва або 54 відсотки від обсягів споживання.

Головною причиною дефіциту риби та рибопроductів є низька продуктивність водосховища.

Разом з тим кормова база водосховища є достатньою для вирощування рослиноїдних риб та може забезпечити біологічну продуктивність до 50 кг з одного га та досягнення річного вилову риби в межах 10 тис. тонн.

Рибгосподарське використання внутрішніх водойм загальнодержавного значення здійснюється за двома основними видами:

- рибництво - базується на штучному відтворенні ресурсної бази;
- рибальство - базується на природному відтворенні.

Так, протягом 2010 - 2020 рр. за рахунок природного відтворення забезпечувалось до 96 % улову водних живих ресурсів Кременчуцького водосховища.

Основними напрямками є вселення цінних видів риб, меліоративні роботи з поліпшення умов нересту й промисловий вилов. Масштаби рибоводно-меліоративних робіт істотно скоротилися й носять переважно локальний характер. Основною причиною цього є недостатнє державне

фінансування робіт спрямованих на формування іхтіофауни, а компенсація плати за квоту зариблення за рахунок користувачів ситуацію кардинально не міняє.

Разом з тим, біотичні та абіотичні фактори, що формують умови природного відтворення іхтіофауни у водосховищах, мають чітко виражену тенденцію до погіршення. Це пов'язане, як з сезонними аспектами (несприятливий гідрологічний режим), так і загальною спрямованістю внутрішньо - екосистемних процесів у водосховищах, а також постійним впливом антропогенного фактору - забруднення, відчуження лиманних ділянок, вилів. Дія цих факторів призводить до погіршення якісних та кількісних показників стану іхтіофауни, і як наслідок, зменшення рибопродуктивності і рентабельності промислу[24].

№ з/п	Роки	Кременчуцьке водосховище		Державне фінансування		Кошти обласного бюджету		Кошти рибодобувних організацій	
		сума,		сума,		сума,		сума,	
		тис.грн	тис.екз	тис.грн	тис.екз	тис.грн	екз	тис.грн	кз
1	2010	549,5	441,8	250,0	250,0	-	-	299,5	191,8
2	2011	558,6	469,0	409,8	409,8	-	-	148,8	59,2
3	2012	761,0	734,2	460,0	460,0	-	-	301,0	274,2
4	2013	718,4	558,5	460,0	460,0	-	-	258,4	98,5
5	2014	287,2	158,4	-	-	-	-	287,2	158,4
6	2015	668,9	309,5	-	-	-	-	415,5	175,7
7	2016	634,9	199,9	-	-	-	-	634,9	199,9
8	2017	2546,0	487,9	-	-	1950,0	414,4	381,1	50,3
9	2018	2875,6	1010,9	-	-	1950,0	449,1	925,6	182,5
10	2019	1978,9	570,0	-	-	792,7	198,7	1186,2	178,0
11	2020	446,1	837,4	-	-	-	-	438,7	87,4

Таблиця 3.1 Показники щорічних обсягів зариблення Кременчуцького водосховища.

Показники вселення водних біоресурсів у Кременчуцьке водосховище є недостатніми, основною причиною є відсутність належного державного фінансування, що спричиняє неповне використання кормового потенціалу водосховища та знижує його рибопродуктивність.

Відповідно до біологічних обґрунтувань Інституту рибного господарства України Національної академії аграрних наук України, з метою забезпечення рибопродуктивності Кременчуцького водосховища 50-60 кг риби з одного гектара водного плеса, ефективного використання водної рослинності та підтримання належного екологічного стану водосховища, щорічне вселення рослиноїдних риб повинно складати не менше 5-5,5 млн. екземплярів.

Для фінансування проведення зазначених робіт, з урахуванням інфляційних процесів, необхідно використати не менше 15 млн. гривень.

Враховуючи те, що Кременчуцьке водосховище омиває береги 3 областей (Черкаська, Кіровоградська, Полтавська) частка фінансування зариблення Черкаської області складає 5 млн. грн.

З метою збільшення обсягів зариблення є потреба в залученні коштів бюджетів: обласного, територіальних громад, районних бюджетів Золотоніського та Черкаського, суб'єктів господарювання, що безпосередньо здійснюють скид зворотніх вод у Кременчуцьке водосховище [24].

НУБІП України

НУБІП України

3.6. Підсумки роботи Управління Державного агентства рибного господарства м. Черкаси та Черкаської області з охоронної діяльності в 2020 році

Впродовж 2020 року рибоохоронні заходи здійснювались у відповідності до розроблених і затверджених планів робіт із забезпечення охорони водних живих ресурсів на рибогосподарських об'єктах Черкаської області. Крім оперативної роботи планувались заходи з профілактики правопорушень і пропаганди рибоохоронного законодавства.

Планування рибоохоронної роботи та підведення підсумків виконання рибоохоронних заходів інспекторським складом та іншими службами проводиться один раз на два тижні. Поглиблений аналіз роботи проводиться в кінці кожного місяця. В результаті аналізу підводяться підсумки роботи - не тільки кількість виявлених порушень, а їх якісна сторона (порушення зі збитками, кількість вилучених сітних знарядь лову та риби). Планування та проведення рибоохоронної роботи проводиться в залежності від пори року, кліматичних умов, міграції риби на водосховищі та інших водоймах.

Володіючи інформацією, націлюється робота інспекторського складу на місця скупчення риби та зони активного і результативного промислу користувачами. Позитивно зарекомендує себе практика проведення рибоохоронних рейдів групою, які еторюються планом-наказом, з обов'язковим залученням працівників правоохоронних органів.

Все це дає можливість, при необхідності, оперативно впливати на стан рибоохоронної роботи в будь-якому регіоні зони діяльності Управління, формуючи більш посилені групи.

Черкаським рибоохоронним патрулем постійно проводяться спільні заходи по охороні водних біоресурсів за участі поліцейських Головного управління Національної поліції в Черкаській області, Державної екологічної інспекції в Черкаській області із залученням громадськості.

Залучення поліцейських до рибоохоронних рейдів сприяє оперативному встановленню особи порушника, попередженню та недопущенню конфліктних ситуацій, подальшій профілактиці по недопущенню громадянами порушень природоохоронного законодавства.

Інспекторським складом Управління Державного агентства рибного господарства у Черкаській області протягом 2020 року задокументовано 4958 фактів порушень Правил любительського та промислового рибальства, виявлено 2927 порушників, вилучено 3497 заборонених знарядь лову та 18521,6 кг риби.

По адміністративним справам за порушення Правил любительського та промислового рибальства накладено 326010 грн. штрафів та стягнуто 229365 грн, що становить 70% стягнення. Протягом 2020 року по адміністративних справах нараховано 6212268,44 грн. збитків, з них утримано 217095,52 грн.

Протягом 2020 року для примусового утримання штрафів з порушників Правил любительського та спортивного рибальства до органів ДВС направлено 47 постанов, винесених Управлінням Державного агентства рибного господарства у Черкаській області на суму 13804 грн.

З початку року до органів суду направлено 1082 матеріали, прийнято рішень судами по 713 справах та стягнуто 107100 грн. штрафів за порушення Правил любительського та спортивного рибальства. Працівниками Черкаського рибоохоронного патруля постійно направляються до органів суду записи про надання інформації про прийняті судом рішення, постанови, ухвали згідно матеріалів, направлених до органів суду на розгляд. Проблемним питанням, яке виникло під час направлення до органів суду адміністративних матеріалів, стало наявність ідентифікаційного коду правопорушника.

Станом на 01.01.2020 року, спільно з поліцейськими складено 71 матеріал з ознаками злочину, передбаченого ст.249 КК України.

За звітний період, станом на 01.01.2020 року Управлінням Державного агентства рибного господарства у Черкаській області виявлено, задокументовано та направлено на розгляд в суди 178 адміністративних

матеріалів по факту незаконної торгівлі рибою на ринках м. Черкаси та інших адміністративних районах області.

Найбільш поширеними місцями незаконної торгівлі рибою є м. Черкаси, м. Канів, м. Золотоноша, м.Сміла, с.м.т. Чорнебай, м. Чигирин. За 2020 рік, інспекторським складом Черкаського рибохоронного патруля, по фактам незаконного придбання та збуту, у порушників вилучено 2756,73 кг. риби.

До рибоохоронних рейдів по виявленню фактів незаконної торгівлі свіжовиловленою рибою, як правило, залучаються поліцейські, що в значній мірі сприяє оперативному встановленню особи порушника та ефективному документуванню скоєного правопорушення.

Незаконна торгівля рибою приватними особами, у більшості випадків проводиться біля узаконених ринків, але з місць, необладнаних для торгівлі, тобто тротуарів, транспортних засобів.

Протягом 2020 року у промисловому вилові риби на акваторії Кременчуцького водосховища в адміністративних межах Черкаської області приймали участь 60 користувачів.

Так, у продовж 2020 року виявлено 201 порушення Правил промислового рибальства. За допущені порушення, у користувачів вилучено 603 кг. риби, нараховано штрафів на суму 32300 грн., утримано 27387 грн. Характерними порушеннями є: порушення правил ведення промислової документації - 150, лов без дозволу - 41, лов у забороненому місці - 10.

З метою запобігання порушень Правил промислового рибальства Управлінням Державного агентства рибного господарства у Черкаській області систематично інформує користувачів про всі факти порушень.

Для ефективної роботи по проведенню належного обліку та проведенню поглибленого аналізу виявлених та задокументованих порушень правил любительського та промислового рибальства, підведенню підсумків виконання рибоохоронних заходів інспекторським складом виникає необхідність в створенні єдиної бази даних обліку адміністративних матеріалів.

РОЗДІЛ 4. ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ

НУБІП України

Проект впровадження охоронних та оптимізаційних заходів на
Кременчуцькому водосховищі

НУБІП України

1. Проведення меліоративних заходів щодо очищення нерестовищ і створення місць для нересту.

Одною з головних проблем Кременчуцького водосховища, яка завдає достатньої шкоди, є внесена до Червоної книги України рослина - водяний горіх (також називають «чортів горіх», «рогатий горіх», «рогозник», «водяний каштан»), на даному водосховищі ця рослина розмножилася настільки, що нею вкриті великі водяні площі. Горіх негативно впливає на екосистему водосховища, завдає велику шкоду рибним запасам.

Рис. 4.1.

Розростаючись горіх зменшує вміст кисню у воді та сповільнює течію, а це заважає вільно нереститися рибі. В нерестовий період воно перешкоджає

підходу риби до нерестовищ, в літній період риба покидає ці ділянки, вкриті цією рослиною у зв'язку з відсутністю під нею кисню, в зимовий період в результаті гниття решток рослин, які осідають на дно – відбувається загибель біоресурсів, тому що процес гниття поглинає кисень. Особливо горіх облюбував мілину без сильної течії, де зазвичай розташовується мальок[25].

Водяний горіх вважали червонокнижною рослиною майже у всіх країнах Європи. Але після того як він розпочав значно швидко розростатися, його виключили з червоних книг. Міністерство захисту навколишнього середовища та природних ресурсів України виключило з Червоної книги водяний горіх, оскільки рослина стала загрожувати іншим річковим жителям. Проблема зі зникненням водяного горіха перестала бути актуальною. Так що з Червоної Книги його вирішили виключити[26].

Водяний горіх - однорічна трав'яниста водяна рослина. Листки (завдовжки 3 - 4 см, завширшки 3 - 4,5 см) плаваючі, широкоромбічні, подібні за формою на листя берези, зі споду вздовж жилок опущені, зібрані у розетку. Ніжки завдовжки 3 - 10 см, циліндричні або з довгасто-еліптичним здуттям біля листової пластинки. Ніжки мають потовщення-здуття з бульбашками повітря, що слугують поплавками. Завдяки їм розетка листя утримується на поверхні води.

Квіти з'являються у пазухах листя у липні-серпні (за іншими даними - в кінці травня), утримуються під водою. На поверхні з'являються лише вранці або ввечері.

Запилення відбувається в закритих квітках, часто під водою. Під водою на вигнутій квітконіжці утворюється з зав'язі твердий піл - горіх завдовжки 2 і навіть 5 сантиметрів, з чотирма, а у деяких видів з трьома або двома загнутими різьками, що нагадують якір.

Розмножується плодами. Плоди (діаметр 6-10 мм) з твердою оболонкою, чотирирогі (є різновид дворогих). Плодоносить у серпні-вересні. Одна рослина здатна дати 10-15 горішків. Тверда оболонка горішків є перешкодою для поїдання плодів водними пацюками, качками. Аби утримати розетку

листя та важкі горіхи, здуття рослини та бульбашки повітря в них збільшуються восени. Перші морози восени припиняють вегетацію, рослини гинуть, горішки падають на дно, а листя та стовбур згнивають.

Коли з квіток починають розвиватися важкі горіхи, у листових ніжок збільшуються повітряні порожнини, які утримують на поверхні води рослину зі звислими до води горіхами. Коли до осені горіхи дозрівають, «канатик» від «якоря» не в змозі утримати при хвилях рослину - горіх зривається зі свого якоря і пливе по воді. Пізно восени листя і стебло рослини згнивають, а горіхи

падають на дно, проникаючи в нього своїми ріжками. Весною горіх починає проростати, але не так, як насіння всіх рослин. У рослини виростає спочатку не корінь, а довга, як канат, сім'ядоля; із неї розвивається стебло, а потім корінь. І корінь спочатку піднімається вгору, а потім опускається вниз, роблячи дугу. Довгий час утримує зачеплений за дно плід-якір цілу рослину, яка виросла з нього, котру і течія води не в силах відірвати і понести[27].

Щоб знизити біомасу водяного горіха можна використовувати біологічний метод вселення у місця заростання водосховища білого амура. Щільність заселення амуром залежить від щільності рослин у водосховищі.

Потрібно враховувати, що маса зїденої рослини однієї риби протягом доби дорівнює власній масі, а для приросту 1 кг живої маси риба має зїсти приблизно 30-70 кг рослин. Тому для знищення водяного горіха, маса заростей якого може досягати 2-4 тонн на одному гектарі, на протязі 3 місяців має бути вселено на 1 гектар приблизно 70-140 білих амурів 3 річного віку, з середньою масою 0,3 кг, або загальною 25-40 кг. Завдяки цьому можна зменшити частину водяного горіху.

Встановлення штучних гнізд є одним із традиційних заходів для покращення умов природнього відтворення гідробіонтів.

Ефективність штучних нерестовищ залежить від місця та часу їх установки. Так, зручними для установки вважаються ділянки водойм, які знаходяться ближче до природних нерестовищ, глибиною від двох до п'яти метрів, з достатнім рухом водної маси. На таких ділянках вода добре

прогривається, не відбувається сильне замулення нерестового субстрату та створюються сприятливі умови для розвитку ікри риби. Нерестовища не потребують особливого догляду, необхідно лише приблизно раз на два тижні виймати їх із води та чистити від намулу.

При установці штучних нерестовищ враховуються екологічні особливості тих видів риби, для яких їх створюють. При цьому беруться до уваги чинники середовища, що впливають на нерест і нормальний розвиток ембріонів, а саме: температурний режим, вміст у воді розчиненого кисню, глибину, площу, швидкість течії, характер нерестового субстрату.

Зазвичай нерестовища встановлюються незадовго до нересту водних біоресурсів. З метою захисту відкладеної ікри від хижих риби рекомендується кожну нерестову конструкцію після закінчення ікрометання захищати дрібнопористою деллю, або влаштовувати спеціальні плавучі садки, куди необхідно поміщати субстрат з ікрою для інкубації.

Штучні нерестовища - унікальний та недорогий спосіб покращити екологічні умови для природного відтворення водних біоресурсів. За умови правильної технології виготовлення, вони захищають ікру від загибелі, характеризуються високою ефективністю освоєння субстрату та підвищеним виходом життєздатної молоді риби [28].

2. Зариблення водосховища.

Щоб збільшити продуктивність Кременчуцького водосховища, доречно поповнювати популяцію таких видів риби як білий товстолобик та білий амур штучно, це викликано тим, що ці види риби не мають можливості відтворюватися природним шляхом в умовах водосховища. Буде доречно зариблювати рибу- посадковим матеріалом середньої масою приблизно 130-150г.

Доречно зариблювати водосховище молоддю стерляді масою 30-60 гр. приблизною кількістю 10000 екз. Оскільки цей вид червонокнижний, то його вилов заборонено, завдяки цьому стерлядь має змогу поступово відновлювати свою чисельність.

3. Інші заходи для підвищення продуктивності водойми

Для досягнення високого результату проходження нересту потрібно створити комісію, яка буде включати спеціалістів з гідроенергетики, рибоохоронного патруля, державної екологічної служби які мають розробити план скиду та набору води. Цей план має не осушувати нерестовища під час нересту.

Щоб визначити, яку кількість води можна скинути з водосховища, не шкодячи нересту, варто максимально наповнити водою водойму.

Для відновлення аборигенних видів риб доречно заборонити промисловий вилов мінімум на 5 років.

4. Охоронні заходи для поліпшення ситуації на Кременчуцькому водосховищі.

Для більш ефективної роботи Черкаського рибоохоронного патруля доречно збільшити кількість рейдів на водоймі, це ускладнить роботу браконьєрству та збільшить кількість арешту порушників.

Варто забезпечити рибоохоронний патруль швидкісними катерами та автомобілями у кількості 15 штук, для ефективного прибування на місце злочину і задля забезпечення ефективної погоні. Забезпечити інспекторів приборами нічного бачення у кількості 30 штук.

Збільшити суму штрафів за браконьєрський вилов риби, а також в разі важких правопорушень позбавляти волі правопорушників.

5. Ефективність проекту впровадження оптимізаційних та охоронних заходів на Кременчуцькому водосховищі.

5.1. Розрахунок потреби у зарибленні водосховища білим амуром для боротьби з заростанням водяного горіха.

Для боротьби з поширенням водяного горіха нам потрібно вселити 35кг білого амура масою 150 грам на один гектар. Загальна площа заростання 15км².

Отже, затрати на посадковий матеріал білого амура:

$$35\text{кг} \times 1500\text{га} = 52500\text{ кг}$$

Ціна за 1кг посадкового матеріалу білого амура масою 150 гр становить 60грн/кг, отже затрати на посадковий матеріал будуть:

$$52500 \times 60 \text{ грн/кг} = 3150000 \text{ грн.}$$

5.2. Розрахунок затрат на встановлення штучних гнізд.

Для того щоб нерестова компанія пройшла більш вдало нам необхідно встановити 1500 штучних нерестовищ, для цього нам потрібно розрахувати витрати на матеріали та заробітну плату. Для штучного гнізда можна використовувати хвойні гілки, ціна становитиме 30 грн/гілка, та порожні пластикові пляшки для того щоб вона трималася на плаву 8 грн/пляшка, також потрібне каміння для стійкого положення конструкції на воді 6грн/камінь.

Витрати на закупівлю хвойних гілок:

$$1500 \text{ гнізд} \times 30 \text{ грн} = 45000 \text{ грн}$$

Витрати на закупівлю порожніх пластикових пляшок, для одного гнізда

ми використаємо 3 пляшки:

$$1500 \text{ гнізд} \times 3 \text{ шт} \times 8 \text{ грн/пляшка} = 36000 \text{ грн}$$

Витрати на каміння яке застосовується для стійкого положення конструкції, для 1 гнізда 2 каміння:

$$1500 \text{ гнізд} \times 2 \text{ камня} \times 6 \text{ грн/камінь} = 18000 \text{ грн}$$

Витрати на заробітну плату працівникам які виготовлять гнізда становитиме 30грн/гніздо, отже:

$$1500 \text{ гнізд} \times 30 \text{ грн} = 45000 \text{ грн}$$

Отже, загальні витрати становлять:

$$45000 \text{ грн} + 36000 \text{ грн} + 18000 \text{ грн} + 45000 \text{ грн} = 144000 \text{ грн.}$$

Встановлення штучних нерестовищ буде відбуватися із залученням громадськості.

5.3. Вселення цінних видів риб у Кременчуцьке водосховище.

Для відновлення популяції білого товстолобика нам потрібно зарибити ще 30 тонн, маса посадкового матеріалу трирічного товстолобика буде 150 гр. Ціна одного кг посадкового матеріалу буде 55грн/кг. Отже, можна визначити витрати на закупівлю:

$$30000 \text{ кг} \times 55 \text{ грн/кг} = 1650000 \text{ грн.}$$

Для відновлення популяції стерляді нам потрібно викурити у водойму 1 млн екземпляр посадкового матеріалу приблизною масою 30 гр/екз, ціна становитиме 200грн/екз. Отже, витрати на відновлення популяції стерляді становитимуть:

$$1000000 \text{ екз.} \times 0,03 \text{ кг/екз} \times 200 \text{ грн/екз} = 6000000 \text{ грн.}$$

Загальні витрати на вселення стерляді та товстолобика будуть становити:

$$1650000 + 6000000 = 7650000 \text{ грн.}$$

5.4. Інші витрати на оптимізацію умов на Кременчуцькому водосховищі.

Для проведення щорічного моніторингу за станом якості води та станом іхтіофауни Кременчуцького водосховища, слід виділити 4000000 грн/рік для роботи спеціальної комісії, яка буде виявляти скиди небезпечних речовин у воду, перевіряти стан водосховища, контролювати скид води в період нересту, можливі задухи.

5.5. Витрати на покращення роботи рыбоохоронних органів.

Інспекторський склад налічує 50 осіб, їх заробітна плата становить 12000 грн/міс. Отже, витрати на заробітню плату будуть становити:

$$50 \text{ чол.} \times 12000 \text{ грн/міс.} \times 12 \text{ міс} = 7200000 \text{ грн.}$$

Додільно буде поповнити існуючий автопарк такими засобами, як: катер *Ums-585 585 Dc*, ціна одного становить 444312 грн (нам потрібно 15 штук), патрульні автомобілі марки *Renault Duster* в кількості 7 автомобілів (ціна одного 600000грн) , квадрокоптери 20 штук *UTG-T 8807W+* для повітряного патрулювання, ціна одного 2700грн/штука, прибори нічного бачення *WildGuarder Guarder OWLER1* , ціна одного 24000грн (нам потрібно 5 таких приборів). Витрати на це все, будуть становити:

$$\text{Катера} = 15 \text{ катерів} \times 444312 \text{ грн/катер} = 6664680 \text{ грн.}$$

$$\text{Патрульні автомобілі} = 7 \text{ штук} \times 600000 \text{ грн} = 4200000 \text{ грн.}$$

$$\text{Квадрокоптери} = 20 \text{ штук} \times 2700 \text{ грн/штука} = 54000 \text{ грн.}$$

$$\text{Прибори нічного бачення} = 5 \text{ штук} \times 24000 \text{ грн} = 120000 \text{ грн.}$$

Витрати на паливо для катерів та автомобілів при ціні на бензин А95 48грн/л будуть становити 960000грн. Отже загальні витрати на охорону становитимуть:

$$6664680+4200000+54000+120000+960000= 11134680\text{грн.}$$

5.6. Розрахунок разових та щорічних витрат на охоронні та оптимізаційні заходи:

До щорічних витрат відносять такі витрати як: витрати на паливо, витрати на оплату праці, витрати на посадковий матеріал. Отже загальні щорічні витрати будуть становити:

$$3150000\text{грн}+1650000+7650000+7200000+4000000+960000=2461000\text{грн/рік}$$

До разових витрат відносять такі витрати: виготовлення нерестових гнізд, закупівля катерів, автомобілів, квадрокоптерів, приборів нічного бачення:

$$144000+6664680+4200000+54000+120000=11182680\text{грн/рік.}$$

Дані про щорічні оптимізаційні і охоронні заходи наведено в таблиці 4.1.

Таблиця 4.1.

Щорічні витрати на оптимізаційні і охоронні заходи

Назва витрат	Сума грн/рік
Витрати на посадковий матеріал:	
Білий амур	3150000
Білий товстолоб	1650000
Стерлядь	6000000
Витрати на оплату праці	7200000
Витрати на паливо	960000
Загальна щорічна сума витрат	2461000

Дані про разові витрати наведено в таблиці 4.2.

НУБІП України

Таблиця 4.2

Разові витрати на оптимізаційні і охоронні заходи

Назва витрат	Сума грн/рік
Витрати на нерестові гнізда	144000
Витрати на закупівлю техніки:	
Катери	6664680
Автомобілі	4200000
Квадрокоптери	540000
Прибори нічного бачення	120000
Загальна сума разових виплат	11182680

Дана система охоронних та оптимізаційних заходів спрямована на покращення екологічної ситуації на Кременчуцькому водосховищі, та підвищення його продуктивності. Усі потрібні кошти мають бути виділені з державного фонду, а всі закупки мають бути через Державні тендери Прозорро.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 5. ОХОРОНА ПРАЦІ

Охорона праці в рибному господарстві - це сукупність взаємозв'язаних правових, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних, соціально-економічних, лікувально-профілактичних заходів та управлінських рішень, спрямованих на запобігання аваріям, нещасним випадкам, професійним захворюванням та створення безпечних умов праці в районах промислу й на виробництві.

Законодавство про рибне господарство ґрунтується на нормах Конституції України і складається з Закону України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» та інших законодавчих актів.

Охорона праці в рибному господарстві є цільовою підсистемою загальної системи управління рибною галуззю.

Охорона праці повинна в процесі організації та функціонування виробничих процесів забезпечувати підготовку, прийняття й реалізацію рішень щодо здійснення організаційних, технічних, санітарно-гігієнічних і лікувально-профілактичних заходів, спрямованих на забезпечення:

- працездатності та здоров'я людини в процесі праці на виробництві;
- санітарного та епідемічного благополуччя населення, що споживає продукцію рибної галузі;
- охорони довкілля[29].

Зобов'язання роботодавця:

1. Забезпечити працівників рибоохоронного пагруля спецодягом, матеріально-технічними ресурсами, необхідних для виконання службових та посадових обов'язків.
2. Використовувати спецодяг та взуття згідно строків носіння.
3. Створити на кожному робочому місці здорові і безпечні умови праці відповідно до вимог чинного законодавства.

4. Забезпечити проведення навчань та інструктажів з охорони праці, пожежної безпеки, безпечного поводження з вибухонебезпечними предметами.

5. Забезпечити право працівника рибоохоронного патруля відмовитися від дорученої роботи, якщо створилася робоча ситуація, небезпечна для його життя чи здоров'я.

6. Розробляти заходи щодо підготовки рибоохоронного патруля до роботи в осінньо-зимовий період та забезпечувати їх виконання.

7. Забезпечити своєчасне проведення розслідувань та обліку нещасних випадків, які трапилися при виконання службових обов'язків.

8. Забезпечити усунення причин, що призводять до нещасних випадків, професійних захворювань, та здійснення профілактичних заходів, визначених комісіями за підсумка розслідування цих причин.

Якщо комісією з розслідування нещасного випадку встановлено, що ушкодження здоров'я настало не лише з вини роботодавця, а й внаслідок порушення потерпілим нормативних актів про охорону праці, розмір одноразової допомоги зменшується на підставі висновку цієї комісії, але не більше як на 50%.

9. Не допускати до роботи новоприйнятих або переведених до інших відділів, в тому числі, тимчасово без попереднього інструктажу з охорони праці і пожежної безпеки безпосередньо на робочому місці.

10. Забезпечити виконання комплексних заходів щодо дотримання нормативів безпеки, гігієни праці, підвищення наявного рівня охорони праці, запобігання випадків професійних захворювань.

11. Розглядати на зборах трудового колективу питання стану охорони праці, обговорювати випадки порушення правил техніки безпеки, відповідно до ст. 23 Закону України « Про охорону праці».

12. Інформувати працівників рибоохоронного патруля або осіб, уповноважених на здійснення громадського контролю за дотриманням вимог нормативно-правових актів з охорони праці та Фонд соціального страхування про стан охорони праці, причину аварій, нещасних випадків і про заходи, яких вжито для

їх усунення та для забезпечення умов і безпеки праці на рівні нормативних вимог.

13. Перевести працівника рибоохоронного патруля за його згодою, який за станом здоров'я відповідно до медичного висновку потребує надання легшої роботи, на таку роботу, на термін зазначений у медичному висновку, і у разі потреби встановити скорочений робочий день та організувати проведення навчання працівника з іншої професії відповідно до законодавства.

14. Забезпечити належне утримання будівель і споруд, устаткування та техніки, моніторинг за їх технічним станом.

15. Організувати пропаганду безпечних методів праці, та співробітництво з працівника патруля у галузі охорони праці.

16. Вживати термінових заходів для допомоги потерпілим, залучати за необхідності професійні аварійно-рятувальні формування у разі виникнення в установі нещасних випадків.

17. Забезпечити у відповідності зі ст. 42 Закону України «Про охорону праці» організацію роботи уповноваженої особи від трудового колективу з питань охорони праці.

18. Уповноважений з питань охорони праці бере участь у розгляді скарг, заяв у комісіях з усунення недоліків, безперешкодно перевіряє стан безпеки, гігієни праці, дотриманням співробітниками нормативних актів.

19. Забезпечити звільнення від основної роботи (з розрахунку 2 години на тиждень) із збереженням заробітної плати уповноваженої особи від трудового колективу з питань охорони праці для участі в перевірках стану безпеки, умов праці, або в розслідування нещасних випадків.

Працівники рибоохоронного патруля зобов'язуються:

1. Вивчати та виконувати вимоги нормативно актів про охорону праці, правил експлуатації машин.

2. Застосовувати засоби індивідуального захисту у випадках, передбачених правилами безпеки праці.

3. Проходити у встановленому порядку та в строки попередній і періодичні медичні огляди.

4. Своєчасно інформувати відповідальну посадову особу про виникнення небезпечних та аварійних ситуацій на робочому місці, дільниці, структурному підрозділі. Особисто вживати посильні заходи щодо їх запобігання та усунення.

5. Дбайливо та раціонально використовувати майно рибоохоронного патруля, не допускати його пошкодження чи знищення.

6. Знати і виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці.

Працівник несе відповідальність за порушення зазначених вимог.

Працівники рибоохоронного патруля мають право:

1. Відмовитися від дорученої роботи, якщо створилася службова ситуація, небезпечна для його життя чи здоров'я або для оточуючих його людей, чи для службового або навколишнього середовища, при цьому він зобов'язаний негайно сповістити про це безпосереднього керівника.

2. Звільнитись за власним бажанням, якщо не виконується законодавство про охорону праці, не дотримуються умов колективного договору з цих питань.

Зобов'язання Представника трудового колективу рибоохоронного

патруля:

1. Здійснювати контроль за дотриманням Работодавцем законодавства про охорону праці, створення безпечних умов праці, належних санітарно-побутових умов.

2. У разі загрози життю або здоров'ю працівників рибоохоронного патруля вимагати від Работодавця негайного припинення робіт на робочих місцях на час, необхідний для усунення загрози життю чи здоров'ю працівників рибоохоронного патруля.

3. Брати участь у розробці комплексних заходів з питань охорони праці, опрацюванні та прийнятті локальних нормативних актів про охорону праці, опрацюванні умов на робочих місцях.

4. Брати участь у розслідуванні нещасних випадків, аварій на виробництві, а також у визначенні розміру виплат для відшкодування шкоди потерпілим та їхнім сім'ям при нещасних випадках і надавати за необхідності свої висновки.

5. Забезпечити постійний контроль за наданням у повному розмірі пільг і компенсацій, встановлених Законом України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 28.02.1991 № 796-XII та іншими нормативно-правовими актами.

6. Брати участь у вирішенні соціально-економічних питань, визначенні та затвердженні переліку і порядку надання працівникам соціальних пільг.

7. Брати участь у роботі комісії з питань охорони праці[30].

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ВИСНОВКИ

1. Природні та штучні водойми держави - є найбільшим скарбом українського народу. Вони дають людям головне - воду для пиття, побуту, технологічного застосування практично у всіх сферах виробництва.

В силу специфічності їх найнижчого знаходження на географічному ландшафті місцевості, вони, в результаті гравітації, стають місцем куди зливаються усі розлиті отруйні і забруднюючі речовини, мул з оброблених хімікатами і добривами сільськогосподарських полів під час дощу зі всієї площі водозбору, каналізаційні стоки міст, і селищ, неочищені стоки промислових підприємств, паливо-мастильні матеріали та інше. Крім того, багато сміття лежить на дні в результаті злочинного забруднення водойм населенням в силу їх обмеженого екологічного і природоохоронного виховання.

Забруднення поверхневих вод спричиняє поступово небезпечно погіршення якості підземних вод – основного питного джерела людей. Від того в якому екологічному і господарському стані знаходяться водойми, напряду залежатиме сталий економічний і соціальний розвиток України та здоров'я його 42- х мільйонного населення.

Для вирішення комплексу питань, пов'язаних з відновленням водойм України і створенню при цьому комфортного законодавчого простору для ефективного комплексного господарського їх використання, Кабінету Міністрів України потрібно радикально модернізувати модель комплексної експлуатації водойм України та організації дієвого державного нагляду (контролю) за додержанням вимог законодавства про охорону, використання і відтворення водних біоресурсів в Україні зі всіма її складовими. Саме це повинно стати своєчасним адміністративним кроком держави, який дозволить проводити ефективну державну політику в області екологічного відродження водойм та їх комплексної ефективної експлуатації.

2. Україна на даний час має усі політичні, економічні, адміністративні, природні, кадрові та інші ресурси для того, щоб здійснювати належний державний нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства про

охорону, використання і відтворення водних біоресурсів в Україні систематично і цілеспрямовано проводити екологічне та гідробіологічне відновлення своїх водойм та створювати на них об'єктивні передумови сталого екологічного, економічного та соціального розвитку господарської інфраструктури.

3. Основні завдання для ефективної діяльності Державного агентства рибного господарства:

- проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з питань охорони, використання і відтворення водних біоресурсів та регулювання рибальства;
- оновлення методів розрахунку збитків розміру таксу для обчислення відшкодування шкоди заподіяної внаслідок незаконного добування або знищення цінних видів водних біоресурсів;
- створення електронного реєстру порушників з охорони водних біоресурсів;
- належне забезпечення матеріально-технічного оснащення органів рибоохорони для зберігання вилучених водних біоресурсів;
- підвищення суми штрафів за адміністративні правопорушення передбачені положенням КУпАП та ККУ;
- підвищення матеріального забезпечення інспекторського складу;
- підвищення рівня кваліфікації та контроль за діяльністю інспекторського складу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. ЗАКОН УКРАЇНИ «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів»

2. Постанова Верховної Ради України «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки», [Електронний ресурс] Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/T88/98-vp#Text>

3. Куян І. А. Адміністративна відповідальність за екологічні правопорушення; дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. К., 2001. 208 с.

4. І.А.Лобанов, Ю.В.Пилипенко, П.Г.Шевченко, О.Е.Довбиш, Д.І.Лобанов Основи рибоохорони : практикум □ Херсон: Олді-Плюс, 2011. □ 253 с.

5. Гетьман А.П., Шульга М.В., Анісімов Г.В., Соколова А.К. Екологічне право України в запитаннях та відповідях : навчальний посібник. Харків : ТОВ «Одіссей», 2008. 480 с.

6. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Харків : Право, 2016. Т. 14 : Екологічне право / редкол.: Ю.С. Шемшученко та ін. ; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2018. 776 с.

7. ЗАКОН УКРАЇНИ «Про охорону навколишнього природного середовища». Від 25/06 1991р. [електронний ресурс] Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua>

8. Рябець К. А. Нормативно-правове забезпечення діяльності органів публічного управління водним господарством України в контексті вітчизняних політичних реалій. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. №2. 2018. С. 103-108.

9. Водний кодекс України: Науково-практичний коментар / Н. О. Багай, Н. Р. Кобецька, І. В. Мироненко та ін.; за заг. ред. Н. Р. Кобецької. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 360 с

10. Кравченко С. Н. Материальная ответственность в системе охраны природы // С. Н. Кравченко. – К.: Вища школа, 1981. – С. 53.

11. Кодекс України про адміністративні правопорушення: чинне законодавство зі змінами та доп. станом на 2 січ. 2016 р. (офіц. текст). – К.: Паливода А.В., 2016. – 312 с

12. Кодекс адміністративного судочинства України: чинне законодавство зі змінами та доп. станом на 15 грудня 2017 р. : [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>

13. Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України «Про затвердження Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону і раціональне використання водних ресурсів» від 20 липня 2009 р. № 38922.

14. Водний Кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, № 24, ст.189) [Електронний ресурс] Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-вр#Text>

15. Указ Президента України «Про Положення про Державне агентство водних ресурсів України» від 13.04.2011 р., № 453/2011 Офіційний вісник України, 2011, № 29 (26.04.2011), ст. 1259.

16. Кременчуцьке водосховище у центрі України [Електронний ресурс] Режим доступу <https://nrv.org.ua/kremenchuczke-vodosxovishhe-u-szentri-ukrayini/>

17. Кременчуцьке водосховище [Електронний ресурс] Режим доступу <https://movaosvita.com.ua/geografija/kremenchucke-vodosxovishhe/>

18. Моніторинг іктіофауни Кременчуцького водосховища [Електронний ресурс] Режим доступу http://www.rusnauka.com/2_KAND_2008/Biologia/25650.doc.htm

19. У Дніпрі зафіксували появу 6 нових видів риб [Електронний ресурс] Режим доступу <https://www.radiosvoboda.org/a/25081074.html>

20. Сайт Вікіпедія [Електронний ресурс] Режим доступу https://uk.wikipedia.org/wiki/Державне_агентство_меліорації_та_рибного_господарства_України

21. Методичний посібник з курсу УПРАВЛІННЯ ВИКОРИСТАННЯ ГІДРОБІОНТІВ Укладач: Н.Я. Рудик-Леуська Рецензенти: М.Ю. Євтушенко, чл.-кор. НААНУ, професор І.Ю. Бузович, д.б.н. ІРГ НААН України

22. Сайт Державного агентства меліорації та рибного господарства У Черкаській області [Електронний ресурс] Режим доступу https://chrk.darg.gov.ua/polozhennja_0_2_menu_0_1.html

23. Наказ «Про встановлення весняно-літньої заборони на лов водних біоресурсів на водних об'єктах Черкаської області» [Електронний ресурс] Режим доступу https://goldfishnet.in.ua/downloads/perest/perest_cherkasy.pdf

24. Програма розвитку рибного господарства водойм Черкаської області та поліпшення їх екологічного стану [Електронний ресурс] Режим доступу <https://ternotg.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/>

25. Перший український інформаційний «5канал» [Електронний ресурс] Режим доступу <https://www.5.ua/regiony/chervonoknyzhnyi-vodianyi-horikh-zapolonyv-vodoskhovyscha-na-dnypri-chy-mozhna-z-nym-borotysia-222105.html>

26. Думка новини України [Електронний ресурс] Режим доступу <https://www.dumka.com.ua/nauka/z-chervonovi-krigi-ukrayini-viklyuchili-vodyanji-gorih/>

27. Вікіпедія [Електронний ресурс] Режим доступу https://www.wiki.uk-ua.nina.az/Водяний_горіх.html

28. Сайт Державного агентства меліорації та рибного господарства У Черкаській області [Електронний ресурс] Режим доступу https://chrk.darg.gov.ua/a_shcho_vi_znajete_pro_0_0_0_1260_1.html

29. Сайт Охорона праці і пожежна безпека [Електронний ресурс] Режим доступу <https://oppb.com.ua/news/ohorona-praci-v-rybnomu-gospodarstvi>

30. Dogovir_m02_0121.pdf [Електронний ресурс] Режим доступу http://stb.loga.gov.ua/sites/default/files/dogovir_m02_0121.pdf

31. Джерела прісної води [Електронний ресурс] Режим доступу
<http://www.referatu.net.ua/referats/183/11967>

32. Управління в галузі використання і охорони вод та відтворення
 водних ресурсів [Електронний ресурс] Режим доступу
https://pidru4niki.com/1637112452685/pravo/upravlinnva_galuzi_vikoristannva_oho_roni_vod_vidtvorennya_vodnih_resursiv

33. Екологія водних ресурсів [Електронний ресурс] Режим доступу
<https://uahistoryv.co/lesson/lessons-course-ecology-11-class-zadorojni-2011/10.php>

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України